

ČD

pro vás

7 / 2024 / ROČNÍK 16 / ZDARMA

Jana
Bernášková

Usmívám se na vás,
i když cítím bolest

Jízdenka na léto

*Vlakem po Česku
za super cenu*

jen 695 Kč na 7 dní*

* Platí od 1. 7. do 31. 8. 2024 pro děti, studenty, seniory a invalidy III. stupně.
Do vlaků s povinnou rezervací místa stačí přikoupit místenku.

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/jizdenkanaletto

České dráhy
Moderně a spolehlivě

Editorial

Jak ten čas letí...

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

přijde mi, že neuplynul ani týden od chvíle, kdy jsem připravovala loňský editorial pro červencové číslo, a máme tu další začátek prázdnin... Neobjevila jsem žádnou Ameriku. S tím, že se nám v průběhu života vnímání času subjektivně zrychluje, máme každý svou důvěrnou zkušenost. Doba letních prázdnin a dovolených poskytuje v tomto ohledu útěchu. A to hlavně na svém začátku, kdy je možné podlehnout dojmům, že nás čekají chvíle neomezených možností, které budou trvat nekonečně dlouho. Tomu, aby vaše nadcházející letní dny byly nezapomenutelné, nakonec třeba dopomůže i toto vydání magazínu, které zve k výletům na pomezí historické hranice mezi Čechami a Moravou, jež je protkané sítí dálkových tras Via Czechia. Budete-li v těchto místech, zastavte se určitě v okouzlivém Tišnově s románsko-gotickým kostelem a cisterciáckým klášterem Porta coeli nebo se vydejte po stopách Pernštejnů a ztratíte se na chvíli v čase v okolí Bystřice pod Pernštejnem s romantickými zříceninami, které šlechtickému rodu druhdy patřily. Při jízdě vlakem rozjímajte nad tím, o kolik se za poslední století zrychlila. A do evropských měst se vydejte zásadně se Včasnou jízdenkou Evropa – čím dříve ji zakoupíte, tím levněji můžete cestovat. Ať vám letošní léto ubíhá co nejpomaleji, vám přeje

Simona Smithová
zástupkyně šéfredaktora

Příští číslo vyjde
31. 7. 2024

ČD
pro vás

magazín
společnosti
České dráhy
www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

Tištěný náklad
60 000 ks

Vydavatel
České dráhy, a.s.
IČ: 709 942 26

Datum a místo vydání
26. června 2024, Praha

Redakce
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

Šéfredaktor
Petr Horálek

Redakční rada
Františka Haisl Vidnerová
Simona Smithová
Jakub Otava
Jiří Jeřeta
Petr Vondráček

Grafika, DTP a produkce
sevenart s.r.o.

Inzerce a předplatné
info@cdprovas.cz

Tisk
Walstead
Moraviapress s.r.o.

Vychází 12× ročně.

Registrováno
Ministerstvem kultury ČR
pod ev. č. E 6931.

Pro autory a soutěžící:
Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete na
www.cdprovas.cz

ČD České dráhy
Moderně a spolehlivě

55

4 **Novinky**

V Olomouckém kraji se po železnici prohání už tři desítky moderních RegioPanterů.

6 **Vlakem na výlet**

Vyjed'te si parním vlakem nebo na kole podél kolejí do přírody.

8 **Jana Bernášková**

Úspěšná herečka se prosadila též jako autorka romantických příběhů. Je ale šťastná?

16 **Tišnov**

U malebného městečka nad Svatkou vás čeká historický klášter s pivovarem a dechberoucí příroda.

18 **Kam čert nemůže**

S krizí středního věku pomůže mrzoutskému doktorovi čertice s úsměvem Jany Hlaváčové.

20 **Lacinovou stezkou**

Vystoupejte po turistických značkách na magický vrchol Květnice.

22 **Po stopách Pernštejnů**

Při cestách po jižní Moravě nezapomeňte na hrady a zámky spojené s bohatým šlechtickým rodem.

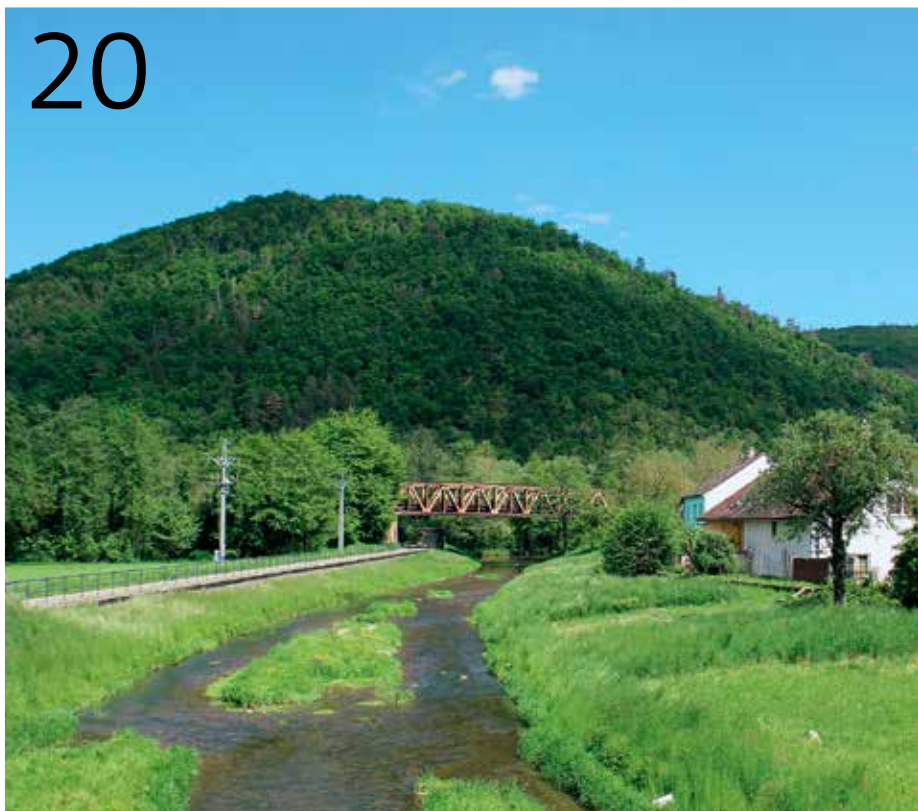
24 **Rodinné výlety**

Je líbo projet se po Brněnské přehradě, nebo dáte přednost pštrosí farmě?

26 **100 let na dráze**

Jak moc se zrychlily dálkové spoje na našem území za poslední století? Možná budete překvapení.

20

22

Obsah

červenec 2024

44

26

8

34 Včasná jízdenka Evropa

Odjeďte vlakem na zahraniční dovolenou s co nejlevnější jízdenkou.

38 Michaela Johnová Čapková

Gočárova galerie v Pardubicích chystá na léto unikátní výstavu Mucha dnes.

40 Varšavské povstání

Naplánujte si cestu do polské metropole, která si v srpnu připomene 80 let od ozbrojeného odporu proti okupantům.

44 Bangkok

Hlavní město Thajska nastavuje moderní i tradiční tvář plnou náboženských symbolů a rituálů.

55 Kulturní tipy

V adeptovi na nejlepší film roku zazářil v hlavní roli Oldřich Kaiser. Přesvědčte se v kinech.

60 Metro v Bratislavě

Kde měla vzniknout první slovenská podzemní dráha a kdy se začala stavět?

62 Řecká odysea

Zkuste si doma připravit méně známá tradiční jídla ze středomořského dovolenkového ráje.

kolofix

Servisujeme všechny značky a druhy kol

Objednej si mě ještě dnes

Sleva až 25% na servis kola

www.kolofix.cz

Za ČD Body dostanete slevu na servis kola

Za 20 nasbíraných ČD Bodů z věrnostního programu Českých drah můžete získat slevu 10 či 25 % na servis svého kola. Voucher lze uplatnit na kterékoli pobočce Kolofix ve 12 městech České republiky. Stačí si objednat termín online na webu. Slevu 10 % obdržíte od 1. dubna do 30. září, slevu 25 % v období od 1. října do 31. března.

www.kolofix.cz

Olomoucký kraj v obležení nových RegioPanterů

České dráhy realizovaly v Olomouckém kraji historickou obměnu vozidlového parku. Na elektrizované trati nasazují tři desítky nových jednotek RegioPanter. Bezbariérové vlaky pro regionální dopravu 21. století mají klimatizaci, pohodlné sedačky s prostorem

na nohy, palubní wi-fi, elektrické zásuvky, USB a přehledné informační monitory. U příležitosti dokončení největší obnovy vlaků v Olomouckém kraji proběhla začátkem června slavnostní prezentační jízda mezi Olomoucí a Uničovem, kde mohou nová vozidla jezdit rychlostí až 160 km/h.

Zlatý Vectron připomíná hokejový triumf

Překvapení nachystaly České dráhy fanouškům železnice a hokeje. Na regionálním dni železnice v Praze 1. června pokřtily a do pravidelného provozu poslaly dozlátova polepenou lokomotivu Siemens Vectron. Stroj s nápisem „Hoši, děkujem!“ připomíná světový triumf našich reprezentantů. Cestující mohou mašinu v této podobě vidět zejména na dálkových spojích Slovácký a Zlínský expres.

Třívozové jednotky RegioPanter řady 640.2 jsou bezbariérové a jejich kapacita je 234 míst k sezení. Vedle těchto vozidel jezdí v Olomouckém kraji ještě další tři RegioPantery z předchozí dodávky moderních vlaků. Celkem tak koleje v regionu brázdí na 30 panterů, které kompletně nahradily starší elektrické jednotky Tornádo a klasické osobní vozy s lokomotivami. Díky tomu národní dopravce cestujícím v regionu nabízí víc než 7 000 míst v nových elektrických jednotkách. Vlaky RegioPanter nyní vozí cestující v Olomouckém kraji na linkách Šumperk – Uničov – Olomouc – Přerov – Vyškov na Moravě, Kouty nad Desnou – Zábřeh na Moravě – Olomouc – Prostějov – Nezamyslice a Olomouc – Přerov – Hranice na Moravě – Vsetín.

15

**nových
bateriových vlaků**
dodá Českým drahám
společnost Škoda
Group. Jednotky
budou jezdit
na tratích
Moravskoslezského
kraje. Nejméně sedm
z nich by mělo
být v provozu
do listopadu 2026.

Spotřebiče Gorenje za výhodnější cenu

Slevu 20% na produkty z e-shopu Gorenje nyní získáte za 40 ČD Bodů z věnostního programu národního dopravce. Gorenje je synonymem špičkové kvality a inovativního designu v oblasti domácích spotřebičů. Do jeho sortimentu patří moderní lednice, pračky, sušičky a další domácí spotřebiče. Slevu lze uplatnit na veškerý nezlevněný sortiment v e-shopu.

<https://cz.gorenje.com>

pont to go

Červencový tip z PONT to go

Na nádražích s prodejnami PONT to go nyní můžete zakoupit nové funkční nápoje DrWitt. Tyto vody jsou ideální k hydrataci celého těla. Zdravé letní

osvěžení nabízí DrWitt FIT s příchutí zeleného čaje, manga a citronu, DrWitt ANTIOX s příchutí granátového jablka a plodů Acai a DrWitt POWER-C pomeranč-pomelo. Nápoje jsou nabitě vitaminy a minerály, které jsou důležité pro váš aktivní životní styl. Dostatek energie na cestách vám přejí Pohodlné Obchody Na Trase.

www.ponty.cz

Tipy najdete v aplikaci Vlakem na výlet

Letní výletění

Červenec je ideální čas na objevování nových míst a zážitků. Kam se letos vydat na prázdniny? Tady jsou osvědčené tipy. Aplikace Vlakem na výlet nabízí inspiraci pro rodiny s dětmi i pro náročné cestovatele.

Hravě po Ústí nad Orlicí

V aplikaci najdete rovněž hravé výlety se soutěžními otázkami. K nejnovějším patří poznávací okruh Ústím nad Orlicí. Trasa propojuje nejzajímavější místa ve městě. Provede vás po památkách, ale vyšlápnete si také do přírody – po křížové cestě, k rozhledně na Andrlově chlumu, do areálu aktivní turistiky Čakle a můžete si dopřát též relax v akvaparku.

Nejbližší zastávka:
Ústí nad Orlicí město

Střední Čechy

Pěší túra okolo Levého Hradce

Za divokou přírodou, pěknými výhledy i kulturou jedte do Rostok u Prahy. Městečko obklopené zelení a Vltavou leží jen pár kilometrů severně od hlavního města. Z nádraží zamiřte po naučné stezce Roztocký háj – Tiché údolí do Únětic, odtud se vydejte na sever a po zelené pokračujte k hradišti Levý Hradec. Cestu zpátky do Rostok si zpříjemněte procházkou podél řeky. Před odjezdem navštivte expozici Archevita – Stopami věků nebo Středočeské muzeum v Rostokách u Prahy v areálu zámku.

Nejbližší stanice:
Roztoky u Prahy

Na kole za vrátenským mlýnem

Oblast mezi Mladou Boleslaví a Máchovým krajem nabízí několik atraktivních míst, kterými vás provede cyklotrasa 143. Z mladoboleslavského nádraží jedte podél Jizery na jih, u Krnska pokračujte údolím Strenického potoka a dál kolem bývalé trati až do obce Sudoměř, kde narazíte na muzeum železniční historie. Nedaleko stojí regionální dominanta – větrný mlýn Vrátno. Poslední zastávkou před odjezdem ze Mšena bude pivovar Lobeč.

Nejbližší stanice:
Mladá Boleslav hl. n.

Jihočeské léto s párou

Svezte se parním vlakem s lokomotivou Všudybylka. Pojede o víkendech 6.–7. a 13.–14. července mezi Volary, Novým Údolím a Černou v Pošumaví, v sobotu 20. července mezi Volary, Lenorou a Vimperkem a také mezi Vimperkem a Kubovou Hutí, v neděli 21. července se můžete projet podél Volyňky a poslední červencový víkend se konají parní jízdy na Blatensku.

Nejbližší stanice:
Volary a další

Do Brna za jednostopými unikáty

Přijďte si do jihomoravské metropole prohlédnout pozoruhodnou výstavu Motocykl v proměnách času. Najdete ji v Technickém muzeu v Brně, kde na vás čeká víc než 60 jednostopých exponátů. Výstava mapuje vývoj motocyklů od začátku minulého století po sametovou revoluci. K vystaveným unikátům patří motocykl Slavia z roku 1902.

Nejbližší stanice:
Brno-Královo Pole

Za každý výlet vás
odměníme
ČD Body.

Objevte sportovní eldorádo v Pardubicích

Chcete v dětech probudit nadšení pro sport? Od 3. do 11. srpna se park Na Špici na soutoku Chrudimky a Labe promění ve Sportovní park Pardubice, v němž se představí na 60 klubů. Čeká vás celá řada skvělých doprovodných akcí – hromadné běhy, vědecké pokusy i běh přes Labe.

Nejbližší stanice:
Pardubice hl. n.

Jana Bernášková

Štěstí musíte jít naproti

**Ačkoli jí vyšly už tři romány,
za spisovatelku se nepovažuje.
Spíš za autorku, kterou baví přenášet
příběhy na papír. V první řadě je ale
Jana Bernášková herečka. V hlavní roli
svobodné matky Lucie, která řeší trable s muži,
ji můžete nově vidět na Apple TV a dalších
online platformách v romantické filmové
komedii Jak přežít svého muže.**

Text: Eva Fraňková

Jak si budete užívat léto?
Moc hezky, protože po strašně dlouhé době
jsem si udělala celé prázdniny volno. Předtím
jsem každé léto točila či hrála v divadle, letos jsem
všechnu práci odsunula, případně si dala alternaci.
Budeme si užívat u vody, na dovolené a také budu
dopisovat čtvrtou knížku, kterou jsem slíbila ode-
vzat na podzim. Těší mě, že nemám povinnost
být někde načas, což je jinak běžné a vlastně mě to
stresuje.

Jak vypadá váš normální pracovní den?

Většinou vstávám hodně brzo, protože už třeba
od pěti začínáme točit seriál. Odpoledne klušu
do divadla, kde končím pozdě v noci. Ráno zase
vstávám a takhle to jde pořád dokola. Teď si uží-
vám, že mám čistou hlavu a netočím.

Foto: Lucie Dvořáková, Zuzana Panská, Bontonfilm a archív Jany Bernáškové

Očima autorky

Román Jak přežít svého muže jsem objevila před třemi lety náhodou v knihkupectví, zhltna jsem ho během víkendu a stala se její věrnou fanynkou. Na rozhovor s ní jsem se tedy moc těšila. A nakonec předčil má očekávání. V útulné kavárně jsme si povídaly bezmála dvě hodiny. Jana mě překvapila svou otevřeností a upřímností i tím, že věří na výklad karet a numerologii. Navíc z ní vyzařovala úžasná ženská smyslná energie a roztomilá ztřeštěnost, díky které na lidi kolem působí jako magnet.

Diváci vás vídají v seriálu Zoo na Primě, kde jako ošetřovatelka zvířat pečujete o žirafy. Jak jste si na tahle zvířata zvykla?

Je super dostat se k žirafám natolik blízko, že se s nimi můžete pomazlit, dát jim pusu. To se vám běžně při návštěvě zoologické zahrady nepoštěstí. Jinak mě tento seriál naučil číst opravdu velký objem textů. Naposled jsem se taková kvanta učila v Ulici před 18 lety. Předevčirem to bylo třeba 40 stran. Dřív bych na to musela mít týden, dnes to zvládnou za jeden den.

V minulosti vás proslavil seriál Vyprávěj. Bylo jeho natáčení jednodušší?

Je to jiný žánr, točilo se s velkým předstihem a byl na to čas. V seriálu typu Zoo točíme třeba 18 obrazů za den, přičemž jeden obraz má kolem tří stran textu. A někdy to jsou jenom dialogy. U Vyprávěj se zase točilo hodně v exteriérech, což zabralo víc času. Byla to hezká práce.

Když vás obsadili do Vyprávěj, prožívala jste poměrně těžké životní období...

Končila mi zrovna mateřská a zároveň vztah s otcem mé dcery. Byla jsem bez práce a chodila od castingu ke castingu. Tehdy jsem si uvědomila, jak je herecká profese nestálá, a strašně jsem se bála, jestli ji ještě budu moct dělat. Naštěstí jsem

měla finanční rezervu. Naše práce je dost obtížná, všechno se domlouvá hodně dopředu, musíte obrátit konkurzy, mít správné vztahy a vazby. A jelikož jsem během mateřské moc večírků nenavštěvovala, stála jsem v danou chvíli spíš na okraji dění.

Mají to ženy herečky těžší než muži?

Pokud jdou na mateřskou, myslím, že ano. Už ve chvíli, kdy žena otěhotní, se s ní moc nepočítá a stává se neviditelnou. Během mateřské je profesně mrtvá a po jejím skončení si stejně většina lidí řekne, že bude mít nejspíš druhé dítě a zase otěhotní. V podstatě vás to na několik let postaví mimo hru.

Co vás na herectví v Česku štve?

Asi že tu může hrát úplně každý včetně modelek a influencerek. V zahraničí je to jiné, fungují tam odbory, na herectví musíte mít vzdělání, pro vaši práci jsou důležitá ocenění. O mně by zase na druhou stranu mohl někdo říct, že nejsem studovaná spisovatelka, a přesto píšu knihy. To může štát jiné spisovatele.

Z filmu podle knihy Jak přežít svého muže, kde je její hereckou kolegyní i Ivana Chýlková.

Na Tenerife s rodinou a kamarádkou dcery Justýnky

Už vám vyšly tři knihy, čtvrtá je na cestě.

Co vás vlastně ke psaní přivedlo?

Ještě před pandemií, v roce 2018, měl můj tatínek rakovinu slinivky, což je nevyléčitelná nemoc. Věděli jsme, že máme jen určité množství času, zrušila jsem nějaké projekty, abych se o něj mohla starat, protože žil sám. Ten určený čas nakonec o dost překročil, což bylo skvělé. Jenže já jsem cítila, že se potřebuju kreativně vybit, tak jsem začala psát. Dělal jsem to čistě pro sebe. Pak si jednu část přečetl můj manžel, který je scenárista, a přišlo mu to fakt dobré. V jednom rozhovoru jsem plácla, že píšu, a následně se mi ozvali z nakladatelství, že mají zájem knihu vydat. Vzniklo to hezky samo od sebe, věřím, že to byla osudová věc, která si mě našla.

Pokračovala byste ve psaní, kdyby se váš první román Jak přežít svého muže nestal bestsellerem?

Myslím, že ne. Neměla jsem ambice něco někomu dokazovat nebo se učit nové řemeslo. S první knihou to bylo navíc docela složité. Den poté, co vyšla, se na několik dlouhých měsíců kvůli

V představení Jsem doma, zlato! se Zuzanou Kajnarovou v Divadle Radka Brzobohatého

koronaviru zavřela knihkupectví. S prodejností se však stejně utrhla lavina – za dva měsíce si knížku koupilo 10 000 lidí, což je na Českou republiku krásné číslo. Druhou knihu Coura už jsem měla napsanou za čtyři měsíce. Zjistila jsem, že mě vymýšlení a zpracovávání příběhů strašně baví.

Úspěšná byla i vaše třetí knížka Koloušek. Bude další román pokračováním téhle trilogie?

Vlastně ne, bude to trochu jiný příběh, který mi v hlavě uzrál, nějak se vyloupil a chce ven. Ale když o knize takhle veřejně mluvím, mám hrozný strach, jestli ji zvládnou dopsat.

Proč myslíte, že jsou vaše romány tak úspěšné?

Čtenářky mi hodně píšou, že je baví autentičnost. Často se mě ptají, jak moc jsou příběhy pravdivé. Je to namixované: některé věci se mi skutečně staly, jiné vůbec ne, někdy je pravda jenom v určitém detailu, který rezonuje celou kapitolou či situací. Dávám tam emoce, které jsem skutečně zažila, nebo aspoň moje kamarádky, a čtenářky to poznají a věří jim. Mé postavy si nicméně žijí vlastním životem, někdy mě neposlouchají a nedělají to, co chci já. Pak se na ně potřebuju nacítit a ony mi samy napoví, jakým směrem se má příběh odvíjet. Proto ani kapitoly nepíšu popořadě, ale jak je zrovna cítím.

Jana Bernášková

Herečka a spisovatelka, která pochází z Krnova, vystudovala Janáčkovu konzervatoř v Ostravě. Aktuálně ji můžete vidět v Divadle Radka Brzobohatého. Mezi její seriálové role patří kadeřnice Bety v Ulici či Iveta ve Vyprávěj. Momentálně točí seriál Zoo. Do povědomí čtenářů se dostala svým debutovým románem Jak přežít svého muže. Ten se stal natolik populární, že autorka napsala dvě pokračování s názvem Coura a Koloušek. Jejím manželem je filmový a televizní scenárista Rudolf Merkner, s nímž má syna Theodora. Z předchozího vztahu má dceru Justýnu.

3

knihy

už vydala jako spisovatelka.

Čekala jste, že se román *Jak přežít svého muže* dočká filmové podoby?

Absolutně ne. Nevěřila jsem ani, že se mi knížku podaří dopsat, natož že ji někdo vydá. Nebo jsem si říkala, že si tím utrhnu ještě ostudu. Někteří lidé, kteří ji na začátku četli, mi říkali, že to bude bestseller a že podle ní vznikne film. Já se tomu ovšem smála. Nakonec se všechno naplnilo, život je někdy neuvěřitelný.

Film *Jak přežít svého muže* vznikl ve spolupráci s vaším manželem Rudolfem Merknerem, který ho režíroval. Jaké bylo společné natáčení?

Už předtím jsme spolu na pár projektech pracovali, přestože nikdy ne na place. Bylo to fajn, ale zároveň náročné a museli jsme si hned na začátku stanovit pravidla. Ruda měl poslední slovo coby režisér, já zase chtěla být respektovaná jako každá jiná herečka. Protože mám ve filmu několik partnerů a odvážných scén, museli jsme si říct, že na place nejsme manželé, aby před kamerou mohly vznikat vztahy, láska i erotika. Myslím, že se to moc hezky povedlo.

Vaše knížky jsou bestsellery, máte krásnou rodinu, cestujete. Působíte, že musíte být velmi spokojená.

Jsem, i když existují samozřejmě věci, o kterých na sociálních sítích nemluví. Například mě trochu trápí zdraví, které není úplně ideální, či pocity vyhoření. Někdy vám tak přijde pomyslný dárek jako odměna za vaši práci, jenže vy z něj nemáte radost, protože jste se upracovali a nemáte sílu si ho ani rozbalit.

Mluvíte o nějaké konkrétní situaci?

Například kolem premiéry filmu *Jak přežít svého muže* jsem byla na všech titulních stranách, v krásných šatech a usmívala se. Ve skutečnosti mě trápily šílené bolesti svalů a kůže, protože se mi zřejmě z přepracování rozjela revmatická ataka, jelikož mám revmatickou artritidu. Nemohla jsem to dát najevo, nebyl na to čas. Konečně nastala vrcholná chvíle mé kariéry a já neřešila nic jiného než příšerné bolesti. A dlouho mi žádný lék neuměl ulevit. Trvalo to několik měsíců.

Ted' jste šťastná?

Myslím, že štěstí si musíme umět vytvářet sami a musíme mu jít naproti, i v maličkostech. Pokud nebudeme chtít být šťastní, tak prostě nebudeme. Vždycky máme důvod trápit se. Nikdy není všechno zalité sluncem, případně je jenom na chvíli a pak přijde mrak. Buď se můžete rozčilovat, nebo to přijmete a pokusíte se zachovat si optimismus. Je to jako s tou mou nemocí. I přes bolest jsem se snažila užít si slavnostní chvíle po premiéře a být šťastná, protože jsem věděla, že už se to nikdy nemusí opakovat. ■

Colours Expres

Z PRAHY DO OSTRAVY
17. 7. 2024

Z OSTRAVY DO PRAHY
21. 7. 2024

prodej jízdenek online • možnost akreditace ve vlaku
v průběhu jízdy program • více na našem webu

Vlakem až na festival

Cestování
vlakem
je ekologické

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/colours

Colours
OF OSTRAVA
17-20/7/2024

České dráhy
Moderně a spolehlivě

ČD Směňárna

**Vyměňte si peníze
v pokladně ČD
bez poplatků**

- 24 směnáren po celé ČR
- měny EUR, USD, HRK, HUF, GBP, PLN, BGN, CHF i další dle nabídky jednotlivých směnáren

Cestování
vlakem
je ekologické

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/smenarny

České dráhy
Moderně a spolehlivě

Do Tišnova a okolí za klášterem i uměním

Tišnov je malebné městečko v Boskovické brázdě nedaleko soutoku Svratky a Loučky. Významnou místní památkou je jediný fungující ženský cisterciácký klášter na našem území Porta coeli v Předklášteří.

Text: Simona Smithová

Při návštěvě Tišnova začněte třeba přímo v centru. Na náměstí Míru najdete novorenesanční radnici a původně gotický kostel sv. Václava. Zůstaly zde barokní domy, secesní vily či funkcionalistické objekty. Jako na dlani budete mít město z hory Květnice nebo z volně přístupné rozhledny na kopci Klucanina, na kterou se dostanete po rodinné naučné stezce.

Brána do nebes s pivovarem

V přilehlé obci Předklášteří najdete klášter Porta coeli – latinsky to znamená brána nebes. Areál byl roku 2010 vyhlášen národní památkou a ožívá nejrůznějšími aktivitami. Navštívit můžete Podhorácké muzeum nebo s průvodcem goticko-románský kostel Nanebevzetí Panny Marie. Zastavte se též v klášterním pivovaru Vorkloster či v létě v klášterní kavárně.

Muzeum města Tišnova sídlí v nově zrekonstruovaném barokním Müllerově domě a poučíte se v něm o historii a přírodě regionu. Přírodovědná expozice představuje faunu, flóru, mineralogii a hornictví. Speleologická sekce přibližuje běžně

Kalendář akcí

17. července

Městská knihovna

Tišnov

Divadlo DIVSE

Pohádka na motivy příběhů Daisy Mrázkové o přátelství a významu domova.

9. srpna

Letní kino

Tomáš Klus & Cílová skupina

Jedno z mála letních samostatných vystoupení Tomáše Kluse s jeho kapelou pod širým nebem. Zazní také písně z chystaného alba.

17. srpna

Letní kino

Morčata na útěku

Brněnská rockmetalová hudební skupina je známá energickými koncerty a interakcí s publikem, což z jejich vystoupení dělá show plnou smíchu a dobré nálady.

nepřístupné prostory Tišnovského krasu. Historická část zpřítomňuje období raného osídlení v době kamenné i pozdější dějiny.

Prázdniny s obrazy a hudbou

Současné umění hledejte v Galerii Josefa Jambora. Do 6. října si zde na výstavě Facelift prohlédnete obrazy Jiřího Kuděly a díla multižánrového umělce Petra Lysáčka. Ve druhé polovině srpna tady najdou azyl děti, jež se zúčastní letního tábora Artcamp. Hudební tišnovské vody rozvíří v srpnu Hana a Petr Ulrychovi se skupinou Javory (4. srpna), Tomáš Klus & Cílová skupina (9. srpna), Veselá trojka (14. srpna) či Morčata na útěku (17. srpna). Více o tišnovské kultuře na www.mekstisnov.cz.

Prázdniny 31. srpna ukončí tradiční akce Ahoj, prázdniny!. Vystoupí Bombardák s divokými písněmi a ztřeštěnými tanečky. Slovní fórký zabaví rovněž dospělý doprovod. Večerní program ovládne country. Zahraje Sakrapes a Sedlo Brno.

Od kostela k šibenici

K výletu do okolí Tišnova se inspirujte v aplikaci Vlákem na výlet a sbírejte přitom ČD Body. Vyjede-

te-li si lokálkou ze Žďáru nad Sázavou do Tišnova, pokocháte se výhledy na významné památky – poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře nebo hrad Pernštejn. Možná si uděláte zastávku a místa detailně prozkoumáte. Druhý tip vás zavede na kopec Klucanina, odkud si z rozhledny prohlédnete Tišnov a jeho kopcovité okolí. Při sestupu k zastávce Hradčany odbočte u rozcestí Na Spravedlnosti k dochovaným základům bývalé šibenice. □

Vlákem do Tišnova

Tišnov je důležitým přestupním uzlem. Prochází jím trať Brno – Havlíčkův Brod a začínají zde regionální linky do Žďáru nad Sázavou či do Hustopečí u Brna. Z Prahy se tam během dlouhodobé výluky nejlépe dostanete přes Českou Třebovou do Brna a dál regionálním spojem. Nejvýhodnější spojení snadno vyhledáte na www.cd.cz nebo v aplikaci **Můj vlak**.

74 %

ČSFD

68 %

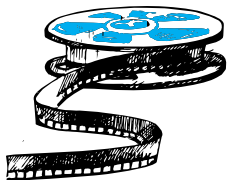
IMDb

Kam čert nemůže

Když je chlap s rozumem v koncích a nic ho netěší, může se obrátit o pomoc třeba k čertu. Nebo čertici. Zvláště má-li podobu usměvavé svůdnice s pořádnou vyřídilkou. Na krizi středního věku pomůže víc než vědecká kariéra nebo chození na houby.

Text: Petr Horálek

Československo, 1959

Premiéra 1960

81 minut

Režie:

Zdeněk Podskalský

Scénář:

František Daniel,

Miloš Václav Kratochvíl

Hrají:

Jana Hlaváčová,

Miroslav Horníček,

Jiří Sovák,

Vlastimil Brodský,

Rudolf Hrušínský

Je pátek ráno. Do víkendu však máme daleko, filmový příběh se totiž odehrává na přelomu 50. a 60. let. Doktor František Průcha (Miroslav Horníček), mezi kolegy přezdívaný Faust, protože bydlí ve Faustově domě, nastupuje běžnou službu internisty v nemocnici. Na všechny se jen mračí, nemůže vidět lidi, kteří mu připadají jako klubko žlázových funkcí, nebaví ho práce ani život. Též vědeckou práci těsně před dokončením hodí do kamen. Pak mu ovšem přes cestu přeběhne černá kočka.

Únos do neznáma

Vzápětí se mu v nemocnici, na osvětové besedě s laiky i přímo v bytě zjevuje mladá dívka (Jana Hlaváčová). Jenže je to skutečně člověk, nebo

jen halucinace? Vždyť ani jeho kolega psychiatr Vágner (Rudolf Hrušínský), který ho přijde navštívit, nikoho dalšího nevidí. Faust se brání pomocí autosugesce, ale dívka s čertovským úsměvem mu vytrvale vnucuje pomoc. Uprostřed noci přiměje znejistělého doktora k výletu „na nějaký ten Karlštejn nebo Křivoklát“. Zbývá jen přidat zubní kartáček do aktovky.

Pomocí tramvaje, která ignoruje jízdní řád, autostopu s „dábelskou hudbou“ a parního vlaku s nádherným dřevěným interiérem se dvojice dostane přesně o půlnoci do neznámého městečka. Tajemná průvodkyně, které Faust přezdívá Mefistofela, ho zavede až na opuštěný hrad, od kterého má kupodivu klíče.

Faustův dům na pražském Karlově náměstí

„Někdo má pleš, někdo platfus, já halucinace. Mohlo to být horší. Co kdyby se mnou chodila ježibaba nebo ptakopysk?“

Do Nedvědic vás svezí vlak ČD.

Noční prohlídka

Doktor Průcha se už ničemu nediví a nechává se provést. V knihovně si nad středověkou kronikou mnicha Přibíka uvědomuje omezenost a snad i marnost lidského bádání, u obrazu dámy s jablkem alias bílé paní už pochybuje o svých smyslech. Má se opravdu upsat ďáblu? Vzápětí se Mefistofela demaskuje jako jeho sousedka z Faustova domu, dcera místního kastelána a průvodkyně cestovní kanceláře, která na hradě zapomněla plášť do deště.

Hrad Pernštejn v plné kráse

Šokovaný doktor předstírá pád z balkonu, svou „únoskyni“ zamkne a utíká nazdařbůh do nejbližší vesnice. Rozsvícená světla na hradě však přilákají kastelána Borovičku (Vlastimil Brodský) a předsedu místního zemědělského družstva Hátla (Jiří Sovák). Zapomenutá pánská aktovka pak spustí kolotoč pronásledování a omylů. Faust a Mefistofela se znovu setkají zavření ve sklepě, prchnou bez bot utopených v rybníku do Prahy a po čase naplánují svatbu.

Jižní Morava u Šumavy

Film rozhodně patří k nejznámějším titulům natočeným na hradě Pernštejn. Ten bezpečně poznáte z venkovních i interiérových záběrů včetně scény, kdy přichází školní skupina na exkurzi. Jenom mnicha Přibíka tam nehledejte, toho si scenáristé vypůjčili z kláštera ve Vyšším Brodě. Příběh je ovšem umnou geografickou kombinací. Jihomoravský Pernštejn totiž obklopují jihočeské Vodňany (včetně nádraží) a Zbudov, který se pochlubil svou výstavní návší.

Moto snímku zní, že člověk se potřebuje starat o jiného člověka, aby zahnal splín a deprese. Kéž by to v životě bylo vždy takhle jednoduché. □

Pohádkový Pernštejn

Na Pernštejně se natáčela řada filmových a televizních pohádek, například Jak se budí princezny (1978), Sůl nad zlato (1982), Sedmero krkavců (1993), Čert ví proč (2003) nebo Jak si nevzít princeznu (2021). Hrad se objevil rovněž v kultovním sci-fi seriálu Návštěvníci (1983), kde byl přejmenovaný na Krocmbek. Dostanete se sem pohodlně vlakem, stačí vystoupit ve stanici Nedvědice na regionální trati mezi Tišnovem a Žďárem nad Sázavou.

Lacinovou stezkou na magickou Květnici

Mezi romantickými sgrafity na průčelí tišnovské radnice spatříme nápis, který tvrdí, že Květnice hora a Besének voda jsou dražší než celá Morava. Co se za ním skrývá, odhalíme v průběhu dnešního výletu.

Text a foto: Jakub Hloušek

Celková délka trasy bude relativně krátká, čeká nás ovšem pořádné stoupání s přitažlivými zastávkami.

Před železniční stanicí Tišnov nás okamžitě praští do očí mohutná masa zaobleného kopce. Jedná se o bájnou Květnici, kterou na cestě zdoláme. Povídá se, že v nitru hory se nachází stříbrné jezero, na jehož hladině plave zlatá kačenka.

Na počest přírodovědce

Nejprve se přidržíme zelené značky a brzy projdeme kolem ulice Koželužská, která se dlouho považovala za nejužší v naší zemi. Následně mineme

historickou budovu Muzea města Tišnova. Pak se cesta zakousne do strmého úbočí, kde začíná Lacinova stezka Květnicí. Naučná trasa nese jméno docenta Jana Laciny, tišnovského rodáka a přírodovědce, který miloval zdejší krajinu a magickou Květnici především.

Po prudkém výšlapu vyústí stezka do prosvětlených křovinatých partií vystavených slunci. Okolo voní teplomilné byliny a rozpálené skalní výchozy sem přinesly nádech stepních biotopů evropského jihu. Místy se otvírají pěkná panoramata Tišnova a za městem se rozevívá sníženina Boskovické brázdy. Nalevo se zvedá vrch Klucanina, ozdobený siluetou rozhledny.

Květnice je vstupní brána do členité krajiny Svratecké hornatiny.

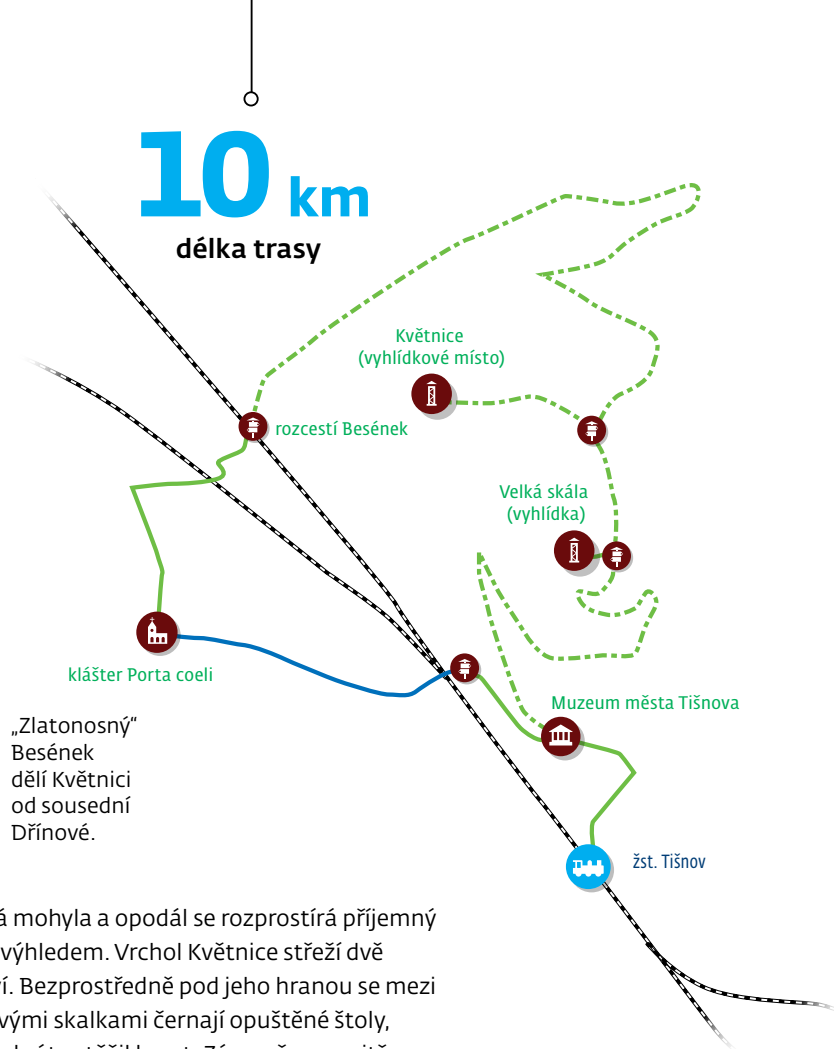
Památník
docenta
Laciny

Nejatraktivnější místem Květnice
je Velká skála.

Portál kláštera Porta coeli

Elegantní minerály

Tady nastává finální výstup na Velkou skálu. Rozeklaný útvar z nařezaného křemence skýtá omezený výhled. Na pozadí se za hlubokým údolím Svatky táhnou náhorní pláně Českomoravské vrchoviny, naopak hluboko dole se krčí starobylá periferie Tišnova – obec Předklášteří. Velká skála zároveň rozšiřuje první část nápisu z radnice. Hornina, která ji zformovala, totiž obsahuje množství dutin. A do nich vykrystalizovaly barevné odrůdy křemene, a to fialový ametyst, žlutavý citrín, čirý křišťál i tmavá záhněda.

Květnice byla odjakživa eldorádem amatérských mineralogů. Ačkoli velikost krystalů jen zřídka přesáhla 2 cm, zdejší ukázky drahých kamenů jsou velmi elegantní. Jakmile vysvitne slunce, zatřpytí se kamenné bloky Velké skály drobnými krystalky křemene. Minerály se tu ale sbírat nesmí. Za Velkou skálou stezka vstoupí do malebných pasáží na vrcholu kopce. Pod korunami dubů se černají seskupení bizarně tvarovaných balvanů.

Květnice s kamennou mohylou

Za okamžik si boční větev stezky odskočí na vrchol Květnice. Zpočátku se ještě v blátě pěšiny blýskají titěrné úlomky krystalků křemene, ty pak náhle vystřídají šedavé kousky vápence. Rozhraní je ostré, krásně ho dokumentuje přilehlá vegetace. Na vápencovém podloží je bylinný podrost mnohem hustější a hlavně pestřejší, jelikož naplno hýří barvami lesních květů. Nejvyšší bod Květnice zdobí

kamenná mohyla a opodál se rozprostírá příjemný palouk s výhledem. Vrchol Květnice stráží dvě tajemství. Bezprostředně pod jeho hranou se mezi vápencovými skalkami černají opuštěné štoly, v nichž se krátce těžil baryt. Zároveň se uvnitř vápenců klikatí labyrint krasových jeskyň.

Zlatonosný Besének

Od vrcholu trasa klesá do údolí potoka Besének. Dlouho se o něm tvrdilo, že je zlatonosný. Je to však čirá spekulace. Teď jsme již nápis z tišnovské radnice kompletně pochopili. A s klidným svědomím dojdeme k ústí Besénku do řeky Svatky a pak po červené na tišnovské nádraží. Zdatní tuláci a milovníci historie si ještě mohou prohlédnout unikátní klášter Porta coeli (Brána nebes) v Předklášteří. □

Za tuto trasu získáte v aplikaci Vlakem na výlet **20 ČD Bodů**.

A DOMA TO ZNÁTE? www.nacestu.cz
NaCestu
Rubrika vzniká ve spolupráci s časopisem NaCestu.

Vlakem do Tišnova

Z Brna

Přímým regionálním vlakem

Z Prahy

Během dlouhodobé výluky rychlíkem do Křižanova a dál náhradní autobusovou dopravou nebo rychlíkem či vlakem vyšší kvality přes Českou Třebovou do Brna a dál regionálním spojem

Hrady a zámky rodu Pernštejnů

I ten největší a nejbohatší šlechtický rod jednou zanikne. V případě dávno vymřelého rodu Pernštejnů aspoň můžeme na jižní Moravě při turistických výletech obdivovat hrady a zámky, které vznikly z jeho vůle a majetku.

Text: Petr Horálek

Zřícenina hradu Zubštejn

Na královském hradě Veveří působil Štěpán z Medlova jako purkrabí.

Na zámku Moravský Krumlov vykonával Vilém II. z Pernštejna roli poručníka.

Podle legendy měli Pernštejnové svého praotce. Jmenoval se Vaněk a pocházel z uhlířské vesnice Ujčov. V roce 564 (!) se přihlásil na výzvu moravského markraběte a slíbil chytit divokého zuba, který škodil a zabíjel lidi. Vaněk na to šel chytře a jinak než ostatní. V lese zuba postupně krmil chlebem, až si ho ochočil, provlékl mu nozdrami houžev z mladého proutí a živého ho hrdě přivedl k markraběti. Za svůj statečný čin získal pozemky, hrady a vesnice. Tolik naivní pověst, která vychází z kroniky slavného pábitele Václava Hájka z Libočan.

Pánové od medvědího kamene

Prvním historicky doloženým předkem Pernštejnů byl Štěpán z Medlova, který žil za časů krále Přemysla Otakara I. Medlov je dnes krásná vinařská

obec nedaleko Hrušovan u Brna. Zda se tam pan Štěpán narodil a zda tam vůbec bydlel, nevíme. Dařilo se mu však dobře, podle dochovaných záznamů pilně kupoval nemovitosti – třeba Doubravník nebo Drahonín. Pravděpodobně vykonával významnou funkci purkrabího na královském hradě Veveří, který dnes vévodí Brněnské přehradě, a později na hradě Děvičky, jehož zříceninu můžete navštívit nad vodní nádrží Nové Mlýny (poblíž stanice Šakvice).

Můžeme jen hádat, kde se v té době nacházelo hlavní sídlo pana Štěpána a jeho potomků. Podle

Nejpozději od roku 1285 se rod označoval přízviskem z Pernštejna. Tento hrad hrdě stojí dodnes.

založení rodového kláštera to byl asi Doubravník. Od roku 1285 už používali označení páni z Pernštejna, německy von Bärnstein, tedy od medvědího kamene. Stejnomený hrad u městečka Nedvědice tehdy už prokazatelně stál.

Romantické zříceniny

Kolem roku 1300 vlastnili Pernštejnové další hrady, zejména Aueršperk, Pyšolec a s určitým časovým odstupem rovněž Zubštejn, o kterém bezpečně víme z písemných zdrojů až v roce 1348 (i když byl patrně postaven dřív). Všechny tři můžete snadno a levně navštívit. Nachází se totiž relativně blízko sebe. Na cestách označených turistickými značkami je dělí pouze jednotky kilometrů. Ovšem dnes jsou to jen romantické zříceniny uprostřed krásné přírody. Pokud vás přesto lákají, vystupte z vlaku v Bystřici pod Pernštejnem a udělejte si příjemnou túru, kterou můžete zakončit třeba v Nedvědicích.

Za pravdu a peníze

Pernštejnové byli politicky aktivní také za husitských bouří. Pokud byste čekali, že bojovali po boku křižáků a císaře Zikmunda, spletli byste se. Pan Jan II. z Pernštejna se proslavil svou sta-

tečností v bitvách u Ústí nad Labem a Tachova na straně vyznavačů kalicha. Podle kronik se účastnil husitských spanilých jízd a dobyl přes stovku opevněných měst, hradů a tvrzí, které pak zbořil a spálil.

Ze saské Míšně si na mnoha vozech odvezl drahocennou kořist, která bezpečně doputovala až do Pernštejna. Vida jak se dají úspěšně skloubit ideály a ekonomická prosperita. Po bitvě u Lipan a konci občanské války získal Jan zpět výše zmíněnou trojici hradů Aueršperk, Pyšolec a Zubštejn i městečko Bystřice, které předtím Pernštejnové ztratili.

Život i smrt

Do historie rodu významně zasáhl zámek v Moravském Krumlově, který najdete na trati mezi Brnem a Hrušovany nad Jevišovkou. Ten jim sice nepatřil, přesto se právě na něm narodila většina významných Pernštejnů 16. století. Jak je to možné? Vilém II. z Pernštejna, syn husitského reka Jana, zde totiž vykonával poručnictví nad jediným synem pána z Lipé.

Ale žádná slunce nesvítlí věčně. Během třicetileté války rod vymřel po meči a jeho gigantický majetek přešel na sprýzněné Lobkovice. □

Pověst o bílé paní

Strašidlem se podle pověsti stala paní Adléta, která působila ve službě na královském hradě Veveří. A tam přišla – ještě za svobodna – do jiného stavu. Ke svému „hříchu“ se nechtěla přiznat a křivě přísahala: „Pane Bože, jestliže já jsem břichatá, bodejť bych se hned na tomto místě propadla!“ A tak se stalo. Po své nepřírozené smrti se však zjevovala na domovském Pernštejně – jako přízrak s malým dítětem na rukou. Jestliže byla v bílém, znamenalo to příchod potomka, černé šaty věstily umíráček.

K vodě

Vyplujte si po Brněnské přehradě pod hrad Veveří

Brněnská přehrada (Prygl) je místo netušených možností. Ze všech stran ji obklopuje les, který láká k procházkám. V létě se tady můžete koupat a sportovat. Všechny pláže jsou přístupné zdarma. K dispozici je koupací molo, veřejný gril, vodní vlek, půjčovna lodiček, dětské hřiště, minigolf, houpáčky nebo stoly na ping-pong. Další možností zábavy je jízda na parníku! Dopředu si najdete místa, kde zastavuje, případně jeho jízdní řád. Milovníci turistiky jistě ocení hrad Veveří, jenž je opředený řadou bájí včetně té o tajné chodbě nebo ohnivém kočáru s bezhlavým kočím. Od dubna do října připlujete lodí až pod hrad.

Za zvířaty

Na pštrosí farmu s řetízovým kolotočem

Pokud zavítáte na jižní Moravu, určitě nesmíte vynechat pštrosí farmu v Doubravicích nad Svitavou – je jen pár minut chůze od nádraží. Na malé návštěvníky na místě kromě pštrosů a lam čekají také zábavné atrakce včetně řetízkového kolotoče a trampolíny. Pro dospělé návštěvníky zde mají obchod, v němž si můžete dát něco k snědku nebo pití. Návštěvu doporučujeme zakončit nákupem květin, kterých tu mají nepřeberné množství.

Do přírody

Ranč U Rezavé studánky na dosah civilizace

I na kraji velkoměsta si užijete přírodu. Stačí z vlaku vystoupit v zastávce Brno-Řečkovice a vydat se asi 2,5 km na severozápad. V polích zde už několik let funguje ranč U Rezavé studánky, kam se od MHD dostanete i s kočárkem. Na ranči mají asi dvě desítky koní, ale rovněž prasátka, králíky nebo ovce. Své ratolesti můžete objednat na čtvrt-hodinovou jízdu na koni s doprovodem nebo zapsat na kroužek a delší výlet. A zajít si zatím na houby.

Člověče, vyprav se

na výlet se Skupinovou
víkendovou jízdenkou

Až pro pět osob jen za

899 Kč*
po celé ČR

* Maximálně 2 osoby mohou být starší 15 let. Platí v sobotu nebo v neděli nebo ve státní svátek. Do vlaku s povinnou rezervací místa stačí přikoupit místenku.

Proč zůstat v domečku?
www.cd.cz/skupinovavikendova

České dráhy
Moderně a spolehlivě

Legendární Hrboun s hmotností 15 t na nápravu byl u ČSD v prvním desetiletí nejdůležitější rychlíkovou lokomotivou.

Cestovní čas

Za století vlaky zrychlily o hodiny

Prázdniny jsou ideální čas k cestování.

**Vyrážíme na dovolenou či výlety, a tak si lze rychlost vlaků,
četnost jejich jízdy a dobu, za kterou dorazí do cíle, vyzkoušet na vlastní kůži.
Ale jak tomu bylo před nějakými 80 nebo 100 lety?**

Text: Petr Štáhlavský

Právě teď se můžeme ohlédnout do časů našich babiček a dědečků, jak rychle a často se v jejich dobách cestovalo.

Na Pražském hradě je prezidentem Tomáš Garrigue Masaryk, parlament sídlí v budově Rudolfinu a Československá republika je mladičká „slečna“, která rychle roste a nabývá na sebevědomí. Přesto si v mnoha ohledech nese zátěž zděděnou po rakousko-uherské monarchii.

Hornatá krajina

Třeba většina tratí měla jednu kolej. Svršek byl i na hlavních magistrálách docela lehké konstrukce. Na naše nejdůležitější trati mohly lokomotivy a vagony s maximálním zatížením pouhých 14 či 15 t na nápravu. Ve srovnání se západní Evropou

to bylo zoufale málo. Ve Francii nebo Německu mohly už na začátku 20. let 20. století jezdit vlaky s nápravovou hmotností až 20 t.

České země jsou dost hornaté. Nemáme velehory jako Rakušané a Švýcaři, přesto je naše krajina velmi členitá, plná kopců a hlubokých údolí. Trati se jí kroutí jako v málokteré zemi. Srovnání s rovnými drahami ve Francii, velké části Německa a v dalších zemích snesly jen relativně krátké úseky v polabských rovinách a moravských úvalech.

A teď si tipněte, jak rychle se dalo po takových tratích jezdit. Kolik minut potřeboval nejrychlejší vlak v roce 1925 na cestu z Prahy do Plzně, Českých Budějovic, Brna, Olomouce či Ostravy? Nebo jakou průměrnou cestovní rychlostí jel?

To je rychlost, která zahrnuje dobu strávenou

Naše nejrychlejší trati

I když se průměrná rychlost rychlíků ve 30. letech pohybovala nejčastěji mezi 50 a 60 km/h, existovaly na tratích úseky, kde byl průměr o mnoho vyšší. Stejně úseky patří těž nyní na naší železnici mezi nejrychlejší. V roce 1934 projely rychlíky č. 3 a 11 trať Choceň – Pardubice (34 km) za 23 minut průměrnou rychlostí 88,7 km/h. V současnosti je to během modernizace Pardubic 20 minut s průměrnou rychlostí 102 km/h. Další rychlý úsek je mezi Olomoucí a Zábřehem na Moravě. V roce 1934 ho projel rychlík č. 4 za 31 minut rychlostí 85,1 km/h. Dnes trvá jízda 21 minut a rychlost vyskočila na průměrných 130 km/h.

v zastávkách po cestě. A schválně, odhadnete, kolik rychlíků a spěšných vlaků tenkrát mezi velkými městy republiky jezdilo?

Pomalé vlaky

Parametry to nebyly nijak úžasné. Československé vlaky byly před zhruba 100 lety pomalé a nebylo jich mnoho. Na většině tratí by vám na jejich spočítání stačily prsty na ruce. Výroční zpráva k desátému výročí republiky uvádí, že „roku 1928 jezdí 68 dvojic a jeden lichý rychlík, které projedou za rok přes 11 milionů kilometrů“. S touto nabídkou spojů bychom dneska jen těžko vystačili. V roce 1928 to bylo celkem 137 rychlíků, které jezdily po celém Československu od Chebu po Jasiňu na tehdejší Podkarpatské Rusi.

V současnosti se po naší železnici pohybuje pouze pod značkou Českých drah 548 dálkových vlaků, které na skoro polovičním území oproti meziválečnému Československu ujedou zhruba 40 milionů kilometrů za rok. Desítky až stovky dalších spojů a miliony kilometrů zajišťují soukromí dopravci.

Před 100 lety byly naše trati pomalé. Nejvyšší rychlost na našich magistrálách dosahovala nanejvýš stovky a na mnoha místech byla různá omezení. Na páteřních tratích byste našli stanice, kterými se projíždělo rychlostí třeba jen 50, nebo dokonce 30 km/h. Za nízkými rychlostmi stálo špatné zabezpečení, množství oblouků i lehký svrsek. Jeho náhrada za lepší a odolnější, a tedy vhodný pro vyšší rychlosti probíhala od 20. let velmi pomalu.

Modrý šíp na dnešním pražském Masarykově nádraží

Poslání Mikád

Když ČSD v roce 1926 převzaly první lokomotivy řady 387.0, dnes legendární zelená Mikáda, musely čekat několik let na trati Praha – Plzeň, než stanuly v čele mezinárodních expresů na nejdůležitějších tratích z Prahy do Přerova a Bratislavy. Mikáda byla pro hlavní trati na východ republiky příliš těžká. Dokonce ani později nesměla na všechny koleje ve stanicích, pokud na nich byl jen lehký svršek.

Přesto se ČSD dařilo do roku 1939 provoz zrychlovat a přibývalo i vlaků. Velkou zásluhu na tom měly motorové vozy, které byly v sedlových časech hospodárnější na provoz. Díky menší hmotnosti a kratší délce nabízely též rychlejší cestování. Excentním příkladem našeho rychlého motorového vlaku byla Slovenská strela.

Evropský kontext

Tady je potřeba udělat kratičkou odbočku a zasadit údaje do evropského kontextu. Na konci 30. let provozovaly německé železnice síť „létajících“ či „bleskových“ vlaků s maximální rychlostí 160 km/h a s cestovní rychlostí přes 100 km/h. Fliegender Hamburger mezi Berlínem a Hamburkem „létal“ nejrychleji ze všech průměrnou rychlostí 124 km/h dokonce několikrát denně. Pro tento systém určena motorová jednotka typu Lipsko vytvořila 17. února 1936 rychlostní rekord 205 km/h.

Podobných rychlostí dosahovaly italské železnice na tratích typu Direttissima. Jejich vlak ETR 200

13. Wien-České Velenice-Praha-Dresden-Berlin

Consultez les cartes pages 26, 30, 31.

720	1790	▼ dep.	Wien P. J. H.	arr.	1230	2230
1030	1930	arr.	České Velenice	dep.	930	1930
1040	2040	dep.	České Velenice	arr.	940	1940
1050	2050	arr.	Trhobez město	dep.	950	1950
1127	2123	arr.	Wormitz-Hessl n.L.	dep.	949	1972
1470	...	arr.	Jindřichův Hradec	dep.	720	1751
1206	2142	arr.	Tabor	dep.	913	1930
1413	...	arr.	Bečkov	dep.	698	1543
1440	...	arr.	Polčany	dep.	547	1338
1210	2212	arr.	Bezděz v Prahy	dep.	725	1714
1694	...	arr.	Václav	dep.	548	1559
1349	2343	arr.	Praha Wils. a.	dep.	620	1831
1357	2354	arr.	Praha Wils. a.	dep.	567	1850
1405	2354	arr.	Praha Wils. a.	dep.	540	1841
1415	2358	dep.	Praha Wils. a.	arr.	540	1841
1510	094	arr.	Roudnice n. L.	dep.	443	1443
1548	190	arr.	Stet nad Labem město	dep.	497	1449
1612	130	arr.	Podmokly	dep.	314	1334
1639	204	arr.	Podmokly	dep.	249	1337
1710	310	arr.	Dresden Bf.	dep.	240	1230
1744	460	arr.	Dresden Hbf.	dep.	136	1230
1913	630	arr.	Leipzig Hbf.	dep.	090	1030
1794	440	arr.	Dresden Bf.	dep.	146	1230
2007	630	arr.	Berlin Ant. Bf.	dep.	230	930

14. Wien-Brno-Praha-Dresden-Berlin-Leipzig-Bremen-Hamburg

Consultez les cartes pages 30, 40, (33), 38.

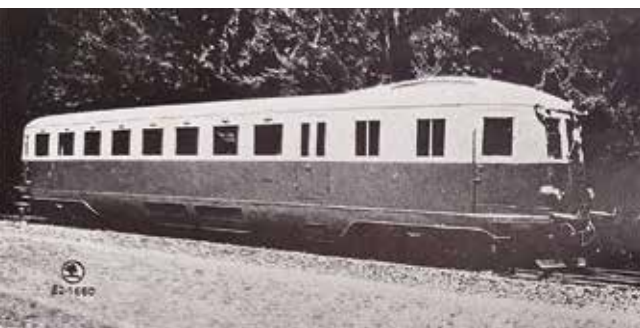
790	1018	1400	1530	2318	▼ dep.	Wien Nord (Est) H.	arr.	730	1435	1534	2028	2209
808	1140	1315	1733	191	dep.	Brno	arr.	900	1300	1419	1900	2133
914	1207	1830	1930	218	arr.	Brno	dep.	414	1107	1343	1838	2134

Ušatá ze 30. let měla jen 14 t na nápravu.

Řada 486.0 jezdila na trati Žilina – Košice.

Elegantní aerodynamický Modrý šíp ze Škody Plzeň

Rychlíky a spěšné vlaky v roce 1925

Relace	Čas v minutách	Rychlost v km/h	Počet spojů
Praha – Plzeň	118	58,5	13
Praha – České Budějovice	185	54,8	6
Praha – Hradec Králové	143	48,7	4
Praha – Brno	254	60,2	12
Praha – Olomouc	261	57,5	8
Praha – Ostrava	377	57	8

Zdroj: Rychlost železniční osobní dopravy, Ing. Pavel Koller, vydáno 1934

Dálkové spoje v roce 2024

Relace	Čas v minutách	Rychlost v km/h	Počet spojů
Praha – Plzeň	95*	68	66
Praha – České Budějovice	98	100	48
Praha – Hradec Králové	101	72	32
Praha – Brno	155	99	92
Praha – Olomouc	130	115	104
Praha – Ostrava	192	111	70

*Aktuálně delší cestovní čas s ohledem na modernizaci koridoru Praha – Beroun, v roce 2023 byla jízdní doba 80 minut a cestovní rychlost 80 km/h.

Rychlíkové trati ČSD koncem 30. let

jel rekordní rychlostí 201 km/h 6. prosince 1937 na trati Řím – Neapol a 20. července 1939 vytvořil rekord ve vytrvalostní jízdě, když 316 km dlouhou trať Florencie – Milán projel za pouhých 115 minut cestovní rychlostí 164 km/h. Maximum dosažené při této jízdě bylo 184 km/h.

Na konci 30. let 20. století jezdily expresy v čele s parními lokomotivami rychlostí 120–140 km/h ve Francii, Belgii nebo Velké Británii, kde parní „rychlovaky“ atakovaly rychlost 160 km/h a při

zkouškách jezdily až 200 km/h. Motorové rychlíky ve Francii pak dosahovaly zkušební rychlosti přes 170 km/h.

Z Prahy do světa

V Československu se vlaky ve 30. letech také zrychlovaly. Úseků upravených pro vyšší rychlost, u parních vlaků šlo až o 100 km/h, přibývalo a cestovní časy nejrychlejších vlaků se zkrátily oproti roku 1925 o desítky minut. Dokonce i Mikáda mohla

Slovenská strela byla výkladní skříň předválečných ČSD.

Před 100 lety se na rychlících uplatnila i řada 354.0.

jezdít při zkouškách rychleji. Když v lednu 1932 jela na Moravě lokomotiva 387.016 rychlostí 140 km/h, správně tratí se to ještě nelíbilo. Pro svršek to byla příliš velká zátěž, na kterou nebyl stavěný.

Ovšem ve druhé polovině 30. let už byly na rekonstruované trati mezi Poříčany a Kolínem povoleny zkušební jízdy do 150 km/h. Mikáda při nich dosahovala běžně rychlosti kolem 140 km/h. V té době byl vlak nejmasovější dopravní prostředek. Létání bylo velmi drahé a stále poměrně

dobrodružné a autokary ještě příliš pohodlí na dlouhé cesty nenabízely. Proto se jezdilo vlakem napříč celou Evropou a běžnou praxí byl provoz přímých vozů.

Rychlejší expresy

V roce 1938 trvala cesta z Prahy do Berlína zhruba šest hodin, do Varšavy se cestovalo 14 hodin a do Lince nebo Vídně to bylo 6–7 hodin. Nejrychlejší spoj do Budapešti jel 9,5 hodiny a do Bratislavy potřeboval klasický rychlík s Mikádem 6–6,5 hodiny. Z Prahy do Košic se jelo 12 hodin.

Nyní jsou expresy do těchto měst o 2–3 hodiny rychlejší. Do Berlína, Vídně, Lince nebo Bratislavy se jede jen něco málo přes čtyři hodiny. Pendolino dorazí do Košic za osm hodin, o čtyři hodiny dříve než vlak v minulosti. A cesta do Varšavy dnes trvá méně než 8,5 hodiny, takže se zkrátila o 5,5 hodiny!

Současné spoje navíc jezdí mnohem častěji. Místo dvou nebo tří mezistátních vlaků za den, jak tomu bylo v minulosti, je nyní na mnoha relacích dvouhodinový interval. □

Zajímá vás železnice hlouběji a chtěli byste si přečíst víc článků s touto tematikou? Zkuste oborový magazín **Železničář**, který koupíte v pokladnách na nádražích nebo si jej můžete předplatit za 500 Kč na rok či za ČD Body z věrnostního programu Českých drah a získat navíc 4× ročně oboustranný plakát ve formátu A2. Více informací naleznete na stránkách zeleznicar.cd.cz.

NEJVĚTŠÍ ŽELEZNIČNÍ EXPOZICE V ČR

Výlety za historií železnice

Navštivte Muzeum ČD v Lužné u Rakovníka
a zažijte na vlastní kůži jedinečnou
atmosféru nostalgické kolejové dopravy.

Těšit se můžete na

- největší sbírku parních lokomotiv
- motorové lokomotivy a vozy
- historické osobní a nákladní vozy
- salonní vůz T. G. Masaryka
- modelové kolejiště
- expozice zabezpečovací a sdělovací techniky
- mnoho dalších zajímavostí a exponátů,
které se během sezony mění

Po předchozí domluvě

- skupinové návštěvy mimo otevírací dobu
- speciální prohlídky pro max. 5 osob se vstupem do vybraných lokomotiv a vozů

Sezona 2024

PLÁNOVANÉ AKCE

- **3., 10., 17., 24. a 31. července** – Zvláštním vlakem z muzea do depozitáře NTM
- **6. července** – Parním vlakem k Berounce
- **7. července** – Parním vlakem do Kolečovic
- **9. a 23. července** – Motoráčkem do Kralovic
- **20. a 21. července** – Setkání drezín
- **3. srpna** – Parním vlakem k Berounce
- **4. srpna** – Parním vlakem do Kolečovic
- **6. a 20. srpna** – Motoráčkem do Kralovic
- **7., 14., 21. a 28. srpna** – Zvláštním vlakem z muzea do depozitáře NTM
- **17. a 18. srpna** – Model víkend
- **5. a 6. října** – Setkání Hektorů
- **26. a 27. října** – Parní víkend
- **7. prosince** – Mikuláš v ČD Muzeu

Změny vyhrazeny, aktuální informace na našem webu.

DALŠÍ INFORMACE

www.facebook.com/cdnostalgie

www.cdnostalgie.cz

JEDNOTKY MORAVIA JEZDÍ PO JIŽNÍ MORAVĚ UŽ ROK

Nezdá se to, ale je tomu přesně rok, co v Jihomoravském kraji převzaly vládu nad elektrickými regionálními vlaky nové jednotky Moravia. Jihomoravský kraj jich pořídil celkem 37, z toho je šest kratších dvoudílných a zbylých 31 čtyřdílných. Své pojmenování dostaly podle první lokomotivy, která přijela na jižní Moravu z Vídně v roce 1838. Zajímavostí je, že každá z jednotek je pojmenována podle odrůdy vína, která se na jižní Moravě pěstuje.

Během roku se prokázala spolehlivost jednotek. Bez větších problémů jezdí v letních parnách stejně jako v hustém sněžení. Klimatizace vše zvládá. Dostatečná síla pro zrychlení a brždění prokazatelně zlepšuje přesnost provozu. Je možné dohnat i drobná zpoždění. Jedinou závažnější výzvou, kterou stačilo vyřešit úpravou softwaru, bylo problematické otevírání dveří ve dvou zastávkách ležících v oblouku.

Cestující oceňují cestování nízkopodlažními klimatizovanými vlaky, s bezplatnou WiFi, okny lépe propouštějícími mobilní signál s interiérem i exteriérem navrženým podle potřeb cestujících tak, aby byly jednotky světlé, příjemné a přehledné.

Díky Moraviím získal Jihomoravský kraj komfortní alternativu k přetížené silniční síti v Brně. Díky vlakům se dá snadno vyhnout probíhajícím uzavírkám. Předplatní jízdenky umožňují volit tzv. alternativní trasy – jedním směrem jet vlakem a druhým autobusem po jiné trase. Od konce roku se navíc v pracovních dnech prodlouží vlaky S2 až do Holubic. Tam bude existovat možnost kapacitního parkování a přestup na vlak směr Brno s možností návratu do pozdního večera.

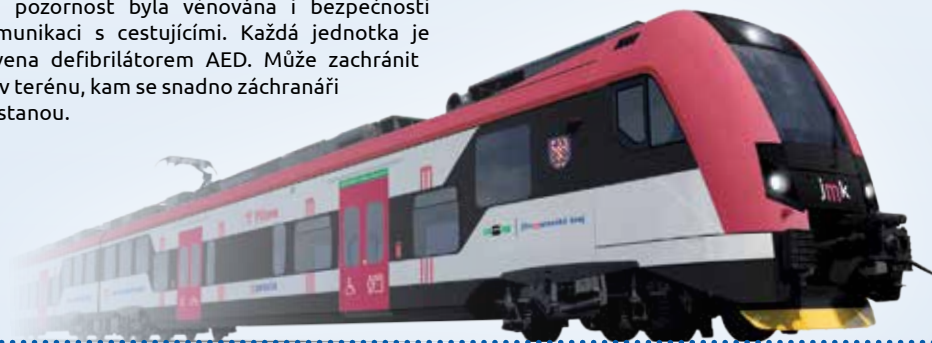
Velká pozornost byla věnována i bezpečnosti a komunikaci s cestujícími. Každá jednotka je vybavena defibrilátorem AED. Může zachránit život v terénu, kam se snadno záchranáři nedostanou.

Na palubě je i kamerový systém. Každý dveřní prostor je vybaven komunikátorem pro spojení se strojvedoucím. Dispečink krajského koordinátora KORDIS pak v případě potřeby může do jednotky operativně poslat zvukovou zprávu nebo textovou informaci na vnitřní či vnější panely.

Do konce roku budou do jednotek namontovány nové jízdenkové automaty, kde si koupíte nejen jízdenky IDS JMK, ale i jízdenky OneTicket pro cestu po celé České republice. Ve spolupráci s Krajem Vysočina budou automaty na vybraných vlcích prodávat i jízdenky Veřejné dopravy Vysočiny. Po instalaci automatů se defibrilátory přesunou vždy do jednoho z nich a pomoc při případném zdravotním problému pak bude ještě rychlejší.

Výlet na jižní Moravu určitě stojí za to. Nejen kvůli krásné krajině vinohradů, Pálavě, Moravskému krasu, Lednicko-Valtickému areálu, Znojensku, Vranovské přehradě – moravského Jadranu, který letos slaví 90 let, ale i třeba pro vyzkoušení nových příměstských vlaků Moravia, které nyní obsluhují Brno a okolí.

Děkujeme, že cestujete moderními vlaky Moravia po Jihomoravském kraji!

ČD

servis

Cestujte do zahraničí se Včasnou jízdenkou Evropa

**Chcete jet na výlet nebo dovolenou do blízké ciziny?
Využijte Včasnou jízdenku Evropa za nejvýhodnější cenu.
Pokud by se vám termín cesty nehodil, můžete ji vrátit, a to i den před odjezdem.**

Objeďte na dovolené zase něco nového. Třeba mrakodrapy ve Varšavě nebo noční kluby v Berlíně. Kupte si jízdenku co nejdřív a ušetřete na další výlety do okolních měst. Včasnou jízdenku Evropa zakoupíte do velkého množství míst v zahraničí. Díky tomu můžete plánovat cestu s několika přestupy do různých destinací. Předprodej zpravidla začíná v rozmezí 45–90 dní přede dnem odjezdu.

Možnost vrácení

Pokud by vám termín jízdy nevyhovoval, můžete cestovní doklad bez problémů vrátit den před cestou, konkrétně do 23:59 hodin dne, který předchází prvnímu dni jeho platnosti, se srážkou pouze tři eura za osobu. V den odjezdu a později činí srážka

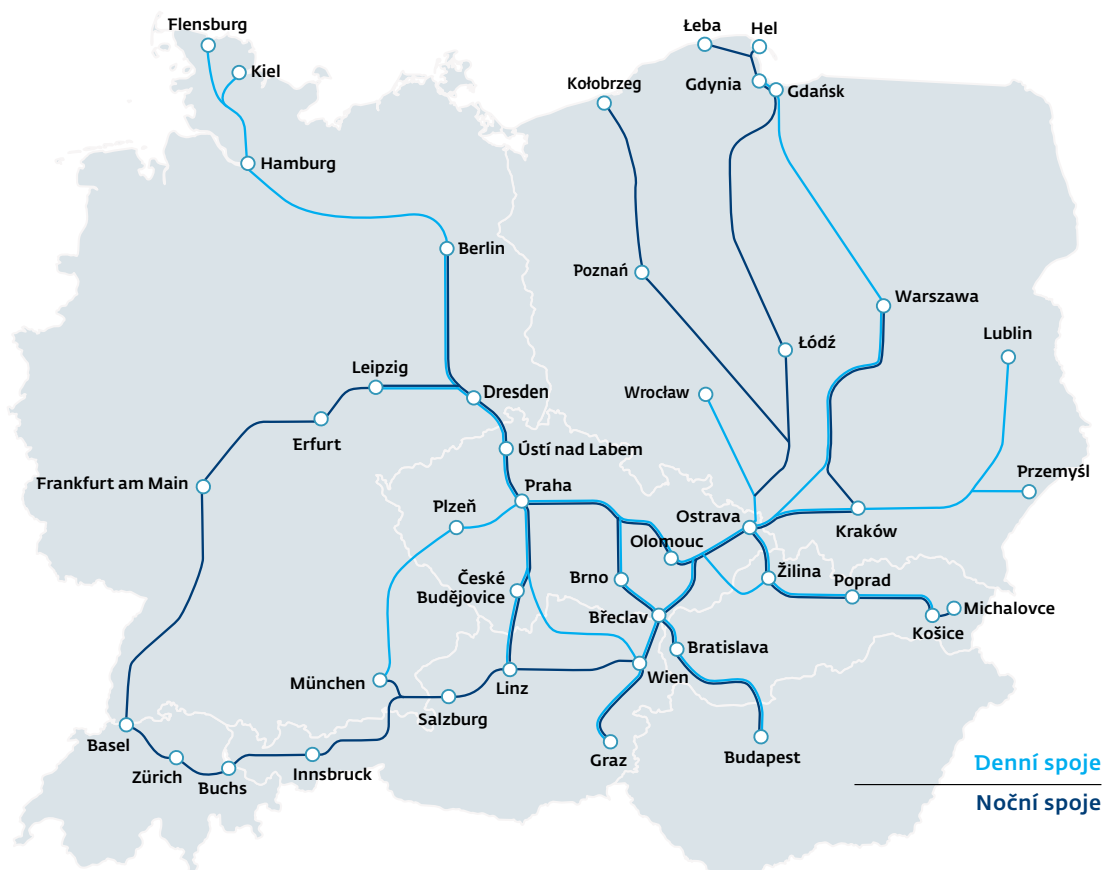
100% ceny. Výjimkou je pouze Včasná jízdenka Evropa na Ukrajinu. Tu nelze vrátit ani vyměnit.

Platnost dokladu je dva dny, přičemž jízdu musíte zahájit první den platnosti a pro cestu je třeba dodržet podmínku použití povinného přeshraničního vlaku mezi Českou republikou a sousední zemí, který je na jízdence vytištěn. Při cestách do Německa a Rakouska je nezbytné dodržet i další na jízdence uvedené spoje v těchto zemích, což platí též pro cesty v tranzitu přes Německo a Rakousko. Povinný vlak je nutné použít v celé jeho trase v rámci uzavřené přepravní smlouvy.

Místenky a rezervace

Jak už název napovídá, nejvýhodnější cenu získáte v předprodeji a pro časy mimo přepravní špičku.

Přímé dálkové spoje z Česka do Evropy

Kde jízdenku zakoupit

Včasnou jízdenku Evropa koupíte v e-shopu ČD a v mobilní aplikaci Můj vlak (v obou případech bez poplatku), u pokladní přepážky s prodejem mezinárodních jízdenek (s poplatkem 50 Kč za osobu), telefonicky na čísle 221 111 122 (za poplatek 50 Kč za jednu ucelenou telefonickou objednávku). Pro většinu destinací je možné pořídit jízdenky pro 1. i 2. třídu. Doplatek do 1. třídy ani do jiné služby není možný.

Včasnou jízdenku Evropa můžete využít také při cestování do Slovinska, Dánska, Švýcarska, Belgie, Nizozemska, Lucemburska, Chorvatska či na Ukrajinu.

Noční vlaky jsou zpravidla povinně místenkové a cena rezervace (lůžka nebo lehátka) se automaticky započítá do ceny jízdného. Denní vlaky dálkové dopravy mezi ČR a vlaky SC Pendolino na Slovensko jsou povinně místenkové a cena rezervace (místenka) se též automaticky započítá do ceny jízdného. Rovněž mezistátní vlaky EC na lince z Prahy přes Drážďany a Berlín do Hamburku a dalších severoněmeckých měst lze při cestě do ciziny do 1. září 2024 použít jen s místenkou.

Výhodně pro děti

Výhodné jízdné po Evropě nabízí České dráhy rovněž pro děti. Do Německa, Rakouska, Švýcarska, Dánska, Nizozemska, Lucemburska a Belgie je možné ke Včasné jízdence Evropa pro dospělého zakoupit doklad pro doprovázené dítě do věku 15 let za velmi výhodnou cenu. V těchto zemích je-

dou děti do 15 let zdarma, na cestu po České republice pro ně platí sleva 50 % z obyčejného jízdného. Pro dítě musí být vydán samostatný jízdní doklad, který odkazuje na jízdenku dospělého cestujícího.

Na území Česka poskytuje národní dopravce dětem, žákům a studentům ve věku 18–26 let a cestujícím ve věku 65+ let další slevy. Podrobnější informace a podmínky najdete na webu u Včasné jízdenky Evropa pro danou zemi.

Ceny jízdenek

Aktuální ceny a dostupnost Včasných jízdenek Evropa pro konkrétní relace jsou k dispozici v okamžiku nákupu v e-shopu ČD, u pokladny s výdejem mezinárodních dokladů nebo v Kontaktním centru ČD. Cena jízdenky závisí na zvolené relaci, vozové třídě, kategorii služeb, času nákupu a období, pro které se jízdenka pořizuje. Pro každý vlak, relaci, den, vozovou třídu a případnou ubytovací službu (lůžko) je stanovený omezený počet jízdenek. Tak s nákupem dlouho neváhejte! □

www.cd.cz

Včasná jízdenka na Ukrajinu

Na Ukrajinu nabízí České dráhy jízdenky do stanice Čop a Mukačevo na trase přes Košice nebo přes Krakov a Přemyšl do stanice Lvov, Tarnopol, Chmelnyckyj, Vinnycja a Kyjev. Ve všech případech si obstaráte buď jednosměrnou jízdenku, nebo jízdenku tam i zpět v rámci současného nákupu. Včasnou jízdenku Evropa na Ukrajinu nelze zakoupit v aplikaci Můj vlak a nelze ji z důvodu na straně cestujícího vrátit ani vyměnit.

Na Noir Film Festival do Českého Šternberka

Letošní Noir Film Festival nabídne adaptace detektivních románů ženských autorek nebo pocty hereckým hvězdám Kim Novak a Edwardu G. Robinsonovi. Hlavní programová sekce se zaměří na filmy z prostředí vyprahlých pouští a opuštěných zapadákův.

Na hrad Český Šternberk se ve dnech 22.–25. srpna vrátí nezaměnitelný festival filmů noir, na němž budou tradičně prezentovány zejména americké, britské nebo československé snímky tohoto klasického filmového žánru, které letos poprvé doplní i několik filmů z Polska. Program 12. ročníku bude rozdělený do osmi sekcí.

Pouštní noir

Hlavní programová sekce se zaměří na pouštní noir. Inspirací byla specifická poetika hudební skupiny Still Corners, která svůj styl často popisuje jako desert noir. Spleťtá síť velkoměstské džungle utkaná z táhlých bulvárů, temných bočních uliček, cigaretovým kouřem zastřených nočních podniků a k nebi se tyčících výškových budov je nejtýpčtější lokací noirových příběhů. Vyprávění o osudovém zločinu, zhoubné vášni a toxických vztazích ale našla své místo také ve westernových kulisách.

Návštěvu tohoto filmového svátku si budete moci zpestřit doprovodnými koncerty jazzu a swingu na nádvoří Hany Maciuchové nebo projekcí seriálu Metoda Markovič: Hojer za osobní účasti režiséra Pavla Soukupa a herců Petra Lněničky a Petra Uhlíka. Seriál pochází z originální produkce mediálního partnera festivalu, jímž je platforma Voyo.

To je vražda, napsala

Program zahrnuje též adaptace detektivních románů ženských autorek v sekci To je vražda, napsala, čímž sleduje zpochybnění časté představy, že drsné detektivky a kriminálky psali jen muži. Zastoupeny budou například adaptace románů Laura a Bedelia od Very Caspary nebo film Točité schodiště podle Ethel Liny White. Speciální sekce nabídne takzvaný tech noir, tedy temné filmy, v nichž se dystopická vize budoucí společnosti snoubí se zájmem o technologie.

Letošní režisérská retrospektiva se zaměří na Phila Karlsona, jednu z nejvýraznějších osobností amerického filmu noir 50. let. Tradiční pocty hereckým ikonám klasického Hollywoodu budou patřit herečce Kim Novak ve snímku Snadný cíl (1954) a Edwardu G. Robinsonovi z filmu Dům cizinců z roku 1949. □

www.noirfilmfestival.cz

Vstupenky a program

Kompletní program festivalu bude zveřejněn na webu 1. července 2024. Od tohoto data lze provádět rezervace a zakoupit jednotlivé vstupenky na všechny projekce. Základní festivalové akreditace je možné pořídit už před tímto datem.

Do Království železnic nejen za mašinkami

Kam vzít děti o prázdninách? Přece do Království železnic!
Populární expozice sídlí pod administrativním centrem Anděl City v Praze 5
a rozkládá se ve dvou podlažích na ploše 3 500 m².

Hlavní atrakcí Království železnic jsou obří modelová kolejiště. Na ploše téměř 600 m² se prohání kolem 80 vlakových souprav, pojezdna auta, tramvaje či lanovka a metro. Populární centrum rodinné zábavy toho ale nabízí mnohem víc. V ceně vstupenky si s dětmi vyzkoušíte RC modely na závodní dráze, dvě velké autodráhy, herní koutky Igráčka, případně dřevěné vláčky Woody. Na nejmenší čeká dětská „řádrna“ na téma třídění odpadů. Objevíte též opravdovou tramvaj, řídicí vůz metra, motorák a autobus s projekcí průjezdů tratí, hry nebo skutečné železniční návěstidlo.

Dobroty ve vlaku

V rámci partnerství s Českými drahami můžete navštívit bistro se širokou nabídkou teplého a studeného občerstvení, stylizované do vizuálu národního dopravce. Máte tak možnost vychutnat si kávu nebo jiné pamlsky v jídelním voze ČD s projekcí, jako byste seděli ve skutečném vlaku. To se hodí, neboť průměrná délka návštěvy s dětmi zabere 3–4 hodiny.

Pro mladé i starší příznivce moderních technologií jsou k dispozici čtyři stanoviště virtuální reality s nabídkou zábavních a vzdělávacích programů. Tuto základní nabídku rozšiřuje široká škála prémiových titulů, ze kterých si může každý návštěvník vybrat a vyzkoušet je dle vlastních preferencí.

Zpět v čase

Ze žhavé současnosti se jen o kousek dál přesunete zpět v čase. V dílně věnované stavebnici Merkur totiž nejen rodič zavzpomíná na svá mladá léta.

Věděli jste, že výroba této stavebnice byla zahájena před víc než 120 lety? Přesto je stále oblíbená a skvěle procvičuje jemnou motoriku dětských prstíků.

Vedle těchto stavebnic najdete v dílně spoustu dalších pro malé i velké návštěvníky.

Za zmínku stojí také mobilní aplikace, v níž naleznete zážitkové mapy, které vám návštěvu Království železnic zpestří. Za jejich vyplnění můžete získat body, jež následně proměníte za atraktivní odměny. Novinkou je též online prodej vstupenek. Pokud chcete ušetřit až 30% na vstupném, naplánujte si návštěvu včas a využijte online nákup z pohodlí domova. □

<https://eshop.kralovstvi-zeleznic.cz>

Sleva pro zákazníky ČD

Držitelé platné In Karty ČD získají slevu 15% na vstupném. Kartu stačí předložit na pokladně. Kromě toho v rámci věrnostního programu Českých drah získáte za 100 ČD Bodů vstupenku do Království železnic pro jednu osobu (bez ohledu na věk) za doplatek ve výši 100 Kč.

Můžete potkat ve vlaku

V Gočárově galerii ukážeme Muchu dnes

Michaela Johnová Čapková prozradila, na co se můžete těšit v Gočárově galerii v Pardubicích. Největším lákadlem bude určitě výstava Mucha dnes, která se na konci července otevře v prostorách Automatických mlýnů.

Gočárova galerie sídlí od loňska v budově Automatických mlýnů. V čem je pro vás tato budova výjimečná?

Bývalá Východočeská galerie v Pardubicích zažila za poslední dva roky opravdu prudký rozvoj. Změnila název, vizuální styl i sídlo. Přesunem do Automatických mlýnů se pomyslně rozkročila na oba břehy Chrudimky, protože nadále spravuje Dům U Jonáše na Pernštýnském náměstí. Autorem podoby Automatických mlýnů je významný český architekt Josef Gočár, který na projektu pracoval mezi lety 1911 a 1926.

Proč by se sem měli lidé podívat?

Národní kulturní památka Winternitzovy automatické mlýny prošla za posledních pět let velkou proměnou, stal se z ní kulturní ostrov. Svě místo zde našla krajská Gočárova galerie, městská galerie GAMPa, vzdělávací centrum SFÉRA a turistické informační centrum. Mimo státní instituce tady sídlí soukromá Nadace Automatické mlýny. V areálu najdete program na celý den, kavárnu stejně jako místa k odpočinku. Pardubice jsou navíc velmi dobře dostupné vlakem, což návštěvníkům umožňuje udělat si sem jednodenní výlet.

Co byste návštěvníkům Gočárový galerie doporučila?

Dospělé bych nasměrovala na komentované prohlídky a workshopy, děti na výtvarné programy s našimi edukátorkami. Důležitou složkou je

doprovodný program pro školy a veřejnost. Nesmím zapomenout na část provozu, která je veřejnosti skrytá, a sice péči o sbírky, které jsme do nových prostor přestěhovali. Od loňského podzimu galerie hostí Pardubický filmový klub a pro příští sezonu plánujeme taneční a divadelní workshopy.

Novinkou v galerii je edukační zóna. Co nabízí?

Ve druhém patře galerie v Automatických mlýnech najdete prostor pro hru a odpočinek. Tvořivá zóna nese název Go Go Go-čár! a je skvělým cílem prázdninového výletu. Otevřeli jsme ji opravdu před pár dny.

Na které výstavy byste návštěvníky pozvala?

Vstupenka do Gočárový galerie je pozvánkou do dvou budov. V Automatických mlýnech bude do poloviny července výstava Postprisma, prezentující tvorbu umělců ze střední Evropy. Na konci července tu slavnostně zahájíme výstavu Mucha dnes. A v dubnu jsme do výstavního plánu zařadili nový projekt s názvem Zevnitř, který představuje díla současných umělců na nečekaných místech galerie.

A v Domě U Jonáše na Pernštýnském náměstí?

Tam na návštěvníky čekají fotografie Jiřího Tomašona. Výstava Snění s otevřenýma očima představuje snímky každodenních Pardubic. Novinkám ze světa mediálního umění se věnuje projekt

Gočárova galerie nově sídlí i v Automatických mlýnech.

Rabbit Hole. A celé léto je zde možné zažít instalaci Přečíst řeku pozpátku od Terezy Severové. Poslední výstava s názvem Full of Textile patří do projektu, jenž prezentuje tvorbu vysokoškolských studentů ateliérů českých i zahraničních uměleckých škol.

Zmínila jste Alfonse Muchu. Co se vám vybaví, když se řekne jeho jméno?

Slovanská epopej. Viděla jsem ji jako studentka ještě na zámku v Moravském Krumlově a naprosto mě uchvátila svou monumentalitou. Vždycky jsem si říkala, že Mucha musel být nesmírně talentovaný, pracovitý a disciplinovaný.

Jaká bude výstava Mucha dnes?

Bude svým pojetím klasičtější, ne tolik interaktivní, jak jsme v poslední době zvyklí. A můžete se těšit též na současné autory, kteří mají potvrdit

aktuálnost Muchova díla. Prozradím třeba výtvarníky Veroniku Holcovou, Jiřího Petrboka, Tomáše Císařovského nebo Pastu Onera.

V Gočárově galerii působíte jako PR manažerka. Jezdíte do práce vlakem?

Ano, ve vlaku trávím opravdu hodně času, protože dojíždím z Olomouce. Nejezdím každý den, většinou třikrát týdně, přesto je to pro některé mé známé a kolegy nepředstavitelné.

Máte cestování vlakem ráda?

Ano, železnici mám hodně ráda a jsem na ni zvyklá. Na střední školu jsem dojížděla ze Zábřeha na Moravě do Bechyně. Bylo to v 90. letech a cesta trvala 8–10 hodin. Naučila jsem se ve vlaku učit, psát, kreslit a samozřejmě ráda vysedávám v jídelním voze. Jako výtvarnice považuju proměnu krajiny za oknem za hodně inspirativní. □

Výstava Mucha dnes

Expozice představí soubor plakátů Alfonse Muchy z Regionálního muzea v Chrudimi, doplňovat je budou monumentální obrazy namalované ve 30. letech 20. století pro české instituce sídlící v Mostě, Rokycanech a Nymburku. Aktuálnost Muchova díla potvrdí několik současných autorů, kteří se zabývají obdobnými tématy. Vernisáž výstavy Mucha dnes proběhne 31. července od 17 hodin.

Vlakem po Evropě

Po stopách Varšavského povstání

Ve čtvrtek 1. srpna se úderem 17. hodiny opět zastaví v polské metropoli na minutu život. Její obyvatelé a návštěvníci si připomenou 80 let od vypuknutí Varšavského povstání – vojenské akce, na jejímž konci zůstalo polské hlavní město do základů vypálené německými okupačními jednotkami.

Informace o Varšavském povstání jste možná kdysi zaznamenali ve škole formou jednoho řádku. Pro Polsko má ale dodnes obrovský význam. Poslední z pamětníků odchází a dnešní obraz města je s povstáním a jeho následky přímo spojený.

Audioprůvodce v češtině

Pro základní porozumění celé události je ideální zastavit se nejprve v multimediálním Muzeu Varšavského povstání, ověřeném mnoha oceněními. Tohle muzeum patří mezi hlavní atrakce jak mezi Poláky, tak mezi turisty, a to už od svého otevření před 20 lety. Mnoho Varšavanů sem zajde několikrát za rok, aby lépe porozumělo jednotlivým kapitolám vzpoury.

Našinec kromě jiných expozic a audioprůvodce v češtině ocení určitě též historii slovenské jednotky v bojových akcích, procházku modelem podzemních kanálů po stopách povstalců nebo virtuální let nad zcela zničenou Varšavou právě opuštěnou německými oddíly. Teprve pak člověku dojde, k jak obrovské poválečné reinkarnaci na světové úrovni tady došlo – třeba při pohledu na znovupostavené Staré Město, které bylo v roce 1980 zapsáno na seznam UNESCO.

Mrakodrapy nad ghettem

Rozsah změn si uvědomíte, upnete-li zrak na „Manhattan“, moderní část centra plnou skla a oceli, v níž byla nedávno s výškou 310 m dokončena budova Varso Tower – nejvyšší mrakodrap v EU. Čtvrť s dnešními „drapaczami chmur“, tedy mrakodrapy,

okupanti obehnali během války vysokou zdi a změnili na ghetto. Během prvního povstání ji v květnu 1943 zcela srovnali se zemí.

Zmatený turista se v tuto chvíli obvykle zeptá: Copak tu byla povstání dvě? Ano, jedno v květnu 1943 v ghettu, druhé o rok později v létě v ostatních částech města. Zbytky zdi ghetta ještě najdete na adrese Żłota 62 a Sienna 55. Pokud vás toto téma zajímá víc, vyhraďte si minimálně půl dne na Muzeum historie polských Židů POLIN z roku 2013. Leží uprostřed čtvrti Muranów, která se po válce vystavěla na troskách ghetta.

Rozstřílené fasády

Polská metropole se za poslední dvě desetiletí změnila k nepoznání. Napomohla tomu výstavba metra, jehož první linka spatřila světlo světa teprve v roce 1995, druhá o 20 let později. Stanice Wilsonova získala v roce 2014 titul nejkrásnější stanice metra na světě. Pokud ji přijdete obhlédnout, projděte se rovnou po okolní čtvrti Żoliborz, jejíž název vznikl z francouzského Joli Bord, v překladu krásný břeh.

Tato část města jako jedna z mála povstání přečkala, třebaže stopy po třech tisícovkách kulek na škole v ulici Czarneckiego 49 naznačují boje o každou ulici i zde. Podobnost s Budapeští nebo Sarajevem není čistě náhodná, rovněž ve Varšavě dodnes najdete desítky rozstřílených fasád a jiných památek na válku. Některé z nich se dokonce pečlivě zakonzervovaly – třeba fasáda za sklem na adrese Wilcza 72 nebo originální nápis DOM SPRAWDZONO MIN NIE MA, tedy upozornění na odminování polskými ženisty na adrese Białobrzeska 39.

Čtvrť Praga

Procházku po Varšavě zakončete v pravobřežní čtvrti Praga, jejíž název vznikl od slovesa pražit. Kdysi nebezpečnou čtvrť plnou oprýskaných fasád a chlapců, co nejdou pro ránu daleko, si oblíbili developéři. Roman Polański by tady dnes už asi těžko natočil scény ze svého oscarového snímku Pianista (2002), ve kterém zdejší ulice představovaly válkou zničenou Varšavu.

Zajímavé je, že právě Praga, kam během Varšavského povstání dorazily první oddíly Rudé armády, byla zničena ze všech čtvrtí nejméně. Sovětsí vojáci odtud dva měsíce sledovali přes Vislu Němce, jak utápí Varšavu v krvi. Zdejší zástavba je tedy paradoxně původní a nejstarší ve městě. Z Pragy neodjíždějte bez prohlídky kapliček v průjezdech, jež zde vznikly za války a stále se pečlivě udržují. Ty nejznámější najdete ve slavné ulici Żąbkowska v domech číslo 3, 5, 7, 11, 16 nebo 38.

Uprostřed léta si Varšavané opět připomenou přes 220 000 polských obětí 63 dní trvajících bojů Davida s Goliášem. Pokud chcete zažít Varšavu plnou emocí, sentimentu, slz a setkání s těmi posledními, kdo ji před 80 lety bránili, vydejte se sem i vy. □

Vlakem do Varšavy

Do Polska se dostanete pohodlně několikrát denně přímými vlaky EuroCity. Z Prahy do Varšavy trvá cesta přes osm hodin, z Ostravy zabere zhruba čtyři a půl hodiny. Pro cestu do Polska doporučujeme využít výhodnou Včasnou jízdenku Evropa, kterou pořídíte v [e-shopu ČD](#), aplikaci [Můj vlak](#) nebo u pokladních přepážek (zde je k ceně Včasné jízdenky Evropa navíc účtován servisní poplatek 50 Kč). Čím dříve ji zakoupíte, tím levněji můžete cestovat.

Českomoravská stezka podél zemské hranice

Již čtvrtým rokem využívají turisté a poutníci dálkové trasy Via Czechia. Ta nejkratší vede v okolí historické zemské hranice mezi Čechami a Moravou, jejíž počátky sahají do 12. století.

Českomoravská stezka přináší do putování po naší zemi jedinečný historický a kulturní rozměr. Vede nejen nádhernou krajinou a kolem mnoha zajímavostí, ale rovněž podél zemské hranice, jež oddělovala Čechy a Moravu. Na cestě od Králického Sněžníku po Slavonice tak můžete poznávat pomezí dvou historických zemí se společnými dějinami.

Pivo, nebo víno?

Zemská samospráva sice zanikla už za první republiky a hranice mezi Čechami a Moravou byla z právního hlediska zrušena v roce 1948, přesto na těchto místech můžete i dnes objevovat spoustu zajímavých příběhů – od kolonizace lesnaté a kdysi těžko přístupné oblasti v době středověku až po vytváření recesistických hraničních přechodů v době současné. Běžná turistika tím dostává další rozměr, který obohacuje o nové podněty a inspiruje k přemýšlení nad zemí, v níž žijeme, a nad lidmi, jež potkáváme. Skutečně se na jedné straně hranice pije hlavně pivo a na druhé spíš víno? Vyzraďte zjistit, jak je to doopravdy!

Spojení trojmezí

Českomoravská stezka spojuje dva trojmezí body – na severu je to trojmezí Čech, Moravy a Kladska, ležící u vrcholu Králického Sněžníku a pramene Moravy, na jihu trojmezí Čech, Moravy a Rakouska nedaleko Slavonic. Pěší trasa měří 345 km a je rozdělená na 18 denních etap s průměrnou délkou 20 km, vždy s možností

ubytovat se pod střechou. Pokud se na stezku vydáte na kole, budete mít před sebou 337 km, což se dá v pohodě zvládnout během týdenní dovolené.

K přiblížení lze využít železnici, neboť trasa prochází mnoha místy s vlakovým spojením. Nejbližší jižnímu bodu leží například nádraží ve Slavonicích. Svou cestu můžete začít právě tam. A pokud nemáte čas zdolávat celou štreku naráz, přerušte putování v některém z malebných měst, kterými prochází stezka i železniční trať, jako je třeba Lanškroun, Žďár nad Sázavou, Jihlava nebo Třešť.

www.viaczechia.cz

VIA CZECHIA
Via Czechia

Autor stezek Via Czechia Jan Hocek všechny trasy prošel, projel na kole nebo na běžkách, podrobně zmapoval a o každé z nich napsal knihu. Od jeho publikací nečekejte prostý výčet míst, která je třeba během výletu navštívit. Vyzařuje z nich radost ze samotného chození a objevování. Jsou románem o toulání a návodem na klidné putování po lokalitách známých i těch méně navštěvovaných.

ČD Bike

**REZERVACE
ONLINE**

**Půjčovny kol
a služby pro
cyklisty**

- 69 půjčoven kol (ve vybraných stanicích si lze vypůjčit i elektrokola a koloběžky)
- k dispozici kvalitní kola s předpisovou výbavou a pravidelným servisem
- rezervace v e-shopu ČD nebo v aplikaci Můj vlak
- přeprava a úschova vypůjčených kol zdarma na vybraných tratích a úsecích

**kolo
od 210 Kč/den
elektrokolo
od 380 Kč/den**

TIP

Kolo si můžete
bezplatně zapůjčit
na jeden den
za 100 bodů
z věrnostního
programu ČD Body.

**Cestování
vlakem
je ekologické**

**Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdbike**

České dráhy
Moderně a spolehlivě

Největší socha Buddhy v Bangkoku

Bangkok

Město andělů plné kontrastů a zázraků

V Bangkoku se starobylé a moderní prvky míchají jako pestrá barevná mozaika. Více než 2 500 chrámů zasvěcených duchovnímu klidu zde stojí vedle moderních výškových budov a skleněných mrakodrapů, které se třpytí v odlescích slunce.

Text a foto: Kateřina Konvalinová
IG: svet_v_klobouku

Bangkok

Stát:
Thajsko

Rozloha:
1 569 km²

Počet obyvatel:
5 676 648 (2018)

Měna:
baht [bát] (THB)

Jedna z tváří města

Dřevěné domy podél kanálu

Beru si od prodavače chlazenou vodu v prodejně 7-Eleven a děkuji slovy khawp khun kha. Při návštěvě Bangkoku se tento obchod stane vaším nejoblíbenějším. Je přede mnou další den v nejteplejším městě světa – aspoň podle Světové meteorologické organizace. Kromě toho se ale pyšní i dalším nej.

Vedle mezinárodně známého názvu Bangkok existuje místní označení Krung Thep – město andělů –, což je zkrácená verze oficiálního thajského pojmenování Krung Thep Maha Nakhon. Celé slavnostní jméno je nejdelší na světě a zní Krung Thep Mahanakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Ayuthaya Mahadilok Phop Noppharat Ratchathani Burirom Udomratchaniwet Mahasathan Amon Piman Awatan Sathit Sakkathattiya Witsanukam Prasit.

Sochy Buddha

Když procházím chrámy v Bangkoku, jedno mají společné – v každém z nich jsou sošky a sochy Buddha v mnoha různých pozicích. Většinou sedí nebo leží. Jeho podoba je však zřejmě povědomá nám všem. Určitě jste někdy zahlédli sošky sedícího Buddha, které si lidé rádi pořizují třeba jako dekoraci do svých domovů.

Při návštěvě Bangkoku je dobré znát rozdíl mezi vhodným a nevhodným chováním. Pro buddhisty mají obrazy a sochy Buddha hluboký význam – slouží k vyjádření vděčnosti, úcty a připomínání jeho učení. Abychom tuto úctu projevili, měli bychom se vyvarovat určitých gest, jako je pohled na Buddhu shora.

Všímám si toho již při první návštěvě chrámu, když vidím místní, kteří před sochou klečí či usedají na zem. V některých chrámech to dokonce hlídá ostraha a nabádá turisty, kteří si před sochou fotí selfie, aby se usadili. Dozvídám se, že Buddhova podobizna by neměla být umístěná na botách či spodním prádle a že určitě nepatří ani na kůži v podobě tetování. Lidské tělo tady totiž vnímají jako nečisté. A používání jeho jména pro komerční účely, jako je například pojmenování baru, se též vnímá jako nevhodné.

Náramek sai sin

Prohlížím si úchvatné prostory chrámu Wat Arun a v jednom tišším zákoutí zahlédnu staršího mnicha a ženu, která před ním klečí, má sepjaté ruce u hrudi a skloněnou hlavu. Mnich k ní promlouvá a svazkem větvíček, které namočil v mise se svěcenou vodou, se opakovaně dotýká její hlavy. Poté žena vloží do mísy příspěvek v podobě bankovky a mnich jí na zápěstí uvazuje bílý náramek. Žena opět sepne ruce, pokloní se a poděkuje.

Těmto náramkům se říká sai sin a bavlněnou šňůrku předtím buddhistický mnich požehná. Má poskytnout ochranu a dobré zdraví osobě, která ozdabu nosí. Když se nit uváže do kruhu, věří se, že ochranná síla je silnější, protože kruh je nekonečný. Barva vláknů je obvykle bílá, protože v buddhismu představuje čistotu. Ačkoli v regionu, ve kterém se nacházíme, se mohou používat jiné barvy, červenou nevyjímaje.

Zde si můžete přečíst kompletní oficiální název města.

Požehnání od mnicha

Modlí se muž s amulety

Socha Buddy v chrámu Wat Suthat

Trh s amulety

Nemusíte být buddhistou, abyste sai sin přijali, považujte ho za talisman pro štěstí. Nikdy ho neodmítněte, pokud vám ho někdo nabídne. To by bylo nezdrovité. Sai sin mohou připevnit na zápěstí mniši nebo běžní lidé v závislosti na okolnostech. Pokud jste v chrámu a mnich vám jej přiváže kolem zápěstí, měli byste vložit malý obnos, aspoň 20 bahtů, do jedné z pokladen, které uvnitř uvidíte. Posvátné bílé vlákno se nenosí jen na zápěstí. Pokud navštívíte thajský chrám během důležitých buddhistických svátků, uvidíte sítě bílých nití připevněných k hlavním sochám Buddy. Sai sin se v Thajsku objevuje také jako součást různých ceremonií včetně svateb a pohřbů stejně jako při požehnání, stěhujete-li se do nového domova.

Na některých thajských pohřbech může být bílá nit obtočená třikrát kolem krematoria, aby zemřelému přinesla štěstí a ochranu v dalším životě.

Čínské věštění

Další zajímavostí, která v chrámech neunikla mé pozornosti, jsou tyčinky kau cim. Jsou tenké a dřevěné. Každá je opatřena číslem a umísťují se do dřevěné nádoby. Patří k tradiční metodě čínského věštění, která je rozšířená v Thajsku i jiných částech Asie. Tyčinky používají návštěvníci chrámu, kteří hledají odpověď na otázky týkající se zdraví, osobního štěstí nebo jiných aspektů života. Když se přijdete podívat do chrámu, jistě si jich všimnete. Můžete vidět třeba člověka, který drží

Země žlutých hábitů

Díky velkému zastoupení buddhismu se Thajsku někdy přezdívá země žlutých hábitů, které jsou typickým oděvem mnichů. Třebaže jsou ve skutečnosti spíše šafránové nebo oranžové. Tuto barvu v minulosti vybrali kvůli její dobré dostupnosti. Hábity se v té době vyráběly z nepotřebných šatů, které se následně opravily a vypraly. Látka se poté obarvila vařením s tím, co bylo dostupné, tedy hlízlami, kůrou, květy, listy a kořením, jako je kurkuma nebo šafrán. Tradice se uchytila a oranžová je nyní barvou volby pro stoupence théravádového buddhismu v jihovýchodní Asii. Samotné hábity mají symbolizovat jednoduchost a odtržení od materialismu.

Chrám Wat Suthat

oběma rukama nádobu s tyčinkami a usilovně jí třese, dokud jedna z tyčinek nevypadne na zem. Podle čísla, které je na ní uvedené, pak dostane odpověď na své otázky.

I já zkouším s tyčinkami zatřást, jenže zjišťuji, že to chce trochu cviku, abych na zem všechny nevysypala. Za chvíli se mi to podaří a já s nadšením zvedám tyčinku, abych si prohlédla číslo své věštby, a společně s překladačem se ji snažím přeložit. Nakonec odcházím z chrámu a opatrně překračuji rudě natřený zvýšený práh u vchodových dveří. Již mě poučili, a tak si každé překročení hlídám.

Síla amuletů

V chrámech bývají prahy dokonce označené nápisy, aby si jich turisté všimli a nenapadlo je na ně například sedat. V Thajsku jsou totiž součástí každodenního života též duchové. A právě prahy v domech či chrámech jsou vyhrazené pro duchovní strážce a slouží jako ochranná bariéra. Není

důležité, zda na duchy věříte, či nikoli. Když vejde do thajského domu nebo chrámu, vstupujete do světa víry a tradice. Překročení tohoto prahu je mnohem víc než jen fyzický krok, je to zároveň akt respektu vůči kulturní tradici a duchovním silám, které tato místa obývají.

Ve městě si na mnoha místních všímám, že nosí na krku různé druhy přívěsků. Větších či menších. Někdo má jeden, jiný třeba deset. Jedná se o amulety. Thajci přes veškerou modernizaci stále věří v jejich sílu. Pokud jim požehná mnich, hodnota amuletu vzrůstá. Jsou vyrobené z různých materiálů od hlíny až třeba po drahé kovy. Ráda bych rovněž nějaký měla, proto se vydávám na takzvaný Amulet market – místo, kde si pro sebe můžete vybrat ten pravý. Nachází se zde nespočet druhů amuletů a předmětů pro štěstí či ochranu. Někdy mi přijdou dost děsivé. Vybírám si zvláštní kuličku, která při zatřesení chrastí. Jedná se o amulet Phra Rahu – démona, jenž polyká Slunce a Měsíc.

Chrám Wat Arun

Dům duchů s dary

Posvátný strom, ve kterém žije duch.

Domy duchů

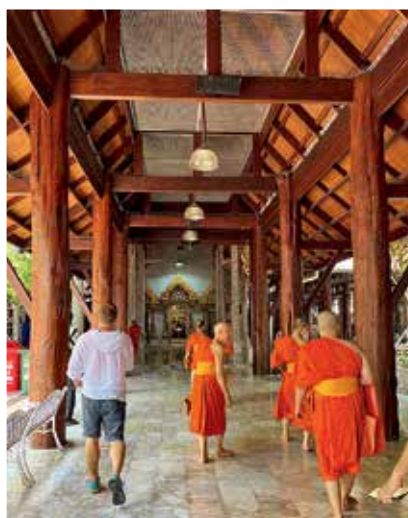
Uctívání duchů je staré jako lidstvo samo. Dnes je s buddhismem propleteno mnoho starých animistických přesvědčení. Animismus z latinského anima (duše) je víra v existenci duchovních bytostí. Tradicí, kterou praktikuje téměř každý Thajec, je dům duchů – San Phra Phum. Domky, které vypadají jako zmenšené chrámy, uvidíte na prominentních místech u podniků, hotelů, restaurací a barů, na pozemcích u buddhistických chrámů a na mnoha dalších místech. Jejich stavba nicméně není snadná.

Nejprve se musíte domluvit s buddhistickým mnichem či bráhmanským knězem, který pečlivě

vybere místo a určí vhodný čas, kdy lze domek postavit. Poté se připraví obřad, při kterém vloží obyvatelé do základní jámy různé dary a obětiny. Mnohdy jsou schopni změnit návrhy obytných budov, aby vyhovovaly příznivému umístění pro domek duchů. Stejně tak jeho odstranění podléhá určitým pravidlům, z toho důvodu ho majitelé často raději nechají tam, kde je. Pokud si přejí dát ho pryč, nesmí se to stát bez patřičného respektu a obřadu. Starý domek se umístí na posvátné místo – vyhrazený „hřbitov“. Pokud by totiž neodpočíval v míru, majitel pozemku by byl vystaven riziku celoživotní smůly.

Moderní
část města
s mrakodrapy

Mniši v chrámu

Démon Phra Rahu

Obří střežící vstup do chrámu Wat Arun

Náboženství

Thajsko je možná jedinou zemí na světě, kde je ústavně stanoveno, že král musí být théravádovým buddhistou a ochráncem víry. V Thajsku se k tomuto buddhismu hlásí 94,6 % obyvatel, 4,6 % vyznává islám (zejména na jihu země) a 0,7 % obyvatel tvoří křesťané.

Účelem této tradice je poskytnout útočiště duchům, kteří by jinak sídlili v nebesích, jeskyních, stromech, útesech nebo jiném přírodním prostředí. Uvnitř těchto staveb jsou postavičky, které zosobňují předky obyvatel, tanečnice či zvířata. Lidé jim nosí obětiny v podobě vonných tyčinek, květin, jídla a pití. Trochu nevěřícně si prohlížím tyto domečky a můj zrak přitáhnou sladké limonády, ze kterých trčí brčka. Jako by je odložil někdo, kdo šel právě okolo. Ovšem nenechte se zmást. I toto je oběť pro duchy. A světe div se, nejraději mají červenou limonádu značky Fanta, zvýšilo to dokonce obraty prodeje tohoto nápoje v Bangkoku. Červená poskytuje náhradu za zvířecí oběti – starodávny znak respektu, který v moderním městě upadl v nemilost.

Mezi minulostí a přítomností

Bangkok, to je nejen město světelných mrakodrapů a rušných ulic, nýbrž i místo, kde se každodenní život prolíná s duchovními tradicemi tisíciletí. Když se procházíte jeho ulicemi, stáváte se svědky pouti mezi minulostí a přítomností. Starobylé obřady a víra v duchy zde koexistují s moderními trendy a technologiemi. Turisté a místní obyvatelé by měli vzít na vědomí jak rušné tempo a kosmopolitní atmosféru, tak jemné vlákno duchovního odkazu, které se vine ulicemi a chrámy.

Když se s Bangkokem loučím, uvědomuji si, že tento úžasný svět města andělů plný kontrastů, duchovních zázraků se záplavou vůní, barvitých sošek a posvátných rituálů vytváří nepřestávající melodii, která mi zůstane v srdci. A jako každý, kdo sem zavítá, odjízďím s příslibem návratu. □

Pojez

fest

2024

W pojez.cz
Instagram pojez.fest
Facebook pojez

Ben Cristovao
Jaroslav Uhlíř

10. 8. / Karlova Studánka

Vstup
zdarma

Slza
Jaroslav Uhlíř

7. 9. / Ostravice

Live cooking show
Family a dětská zóna
Chilliman

Auto Heller

PRO VLAKOFANDY

Vlakový doprovod používá pro vypravení vlaků během dne návěští terčíky. Je tomu tak od roku 2010.

Terčíky se vejdou do dlaně. Z jedné strany mají zelenou barvu, z druhé oranžovou. Oranžová slouží k dání návěští „pohotovi k odjezdu“, zelená strana terčíku signalizuje „souhlas k odjezdu“.

V noci a například za mlžných dní se k návěští pro výpravu vlaku používá zelené světlo ze speciální svítlny.

POZOROVAČKY

První tip na hru do vlaku. Pozorujte krajinu ubíhající za oknem a zkuste v cizím jazyce říkat, co vidíte. Hlaste tou řečí, kterou se učíte nebo ji slýcháte třeba z televize. Možná se budete divit, kolik slovíček dáte dohromady. I slovenština se počítá!

Druhý tip je pro ty, kterým se nechce vůbec přemýšlet. Pozorujte výhled z okna a co nejrychleji nahlas pojmenovávejte spatřená zvířata. Opravdová či nakreslená třeba na plakátu. Ten, kdo zvíře uvidí jako první, si přičte bod. Na konci cesty vyhrává hráč s nejvyšším skóre. Hrát můžete začít už na této stránce!

SLOVA ZE SLOV

Zkus z písmen slov VLAKEM EVROPOU složit co nejvíce dalších slov a zapiš si je.

VLAKEM EVROPOU

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BEZPEČNOSTNÍ DVANÁCTERO PRO DĚTI NA ŽELEZNICI (7/12)

7. NEVYKLÁNEJ SE Z OKNA ANI Z NĚJ NEVYHAZUJ ŽÁDNÉ PŘEDMĚTY.

Keře, větve či jiné objekty v blízkosti dráhy ti mohou při vyklánění z okna za jízdy způsobit vážné zranění. Také z okna žádné věci nevystřikuj. Můžeš o ně přijít a navíc zranit někoho dalšího.

STELA

OSOBNÍ POKLADNÍ

Zjistí víc
o Stele a jejích
kamarádech.

UKAŽ, CO ZNÁŠ

Seřaď státy podle toho, kolik zde mají obrázků.
Pak zapiš jejich přiřazená písmena do tabulky.
Z tabulky vyplyne krátká tajenka.

Slovensko **E**, Maďarsko **Ý**,
Německo **V**, Polsko **T**,
Rakousko **L**

5	4	3	2	1

VČASNÁ JÍZDENKA EVROPA

Cestujete na výlet do zahraničí? Užijte si pohodlnou cestu vlakem za nejvýhodnější cenu se Včasnou jízdenkou Evropa. Platí, že čím dřív ji zakoupíte, tím levněji budete cestovat. Nakupujte pohodlně v e-shopu ČD, mobilní aplikaci Můj vlak či u pokladní přepážky s prodejem mezinárodních jízdenek – tam ale s příplatkem 50 Kč, i když zase můžete potkat pokladní Stelu. Při cestování letadlem musíte jet do okrajových částí a být na letišti dvě hodiny před odletem. Zato vlaky jezdí pohodlně přímo z centra města. A nastoupit do nich můžete i chvilku před odjezdem. Tak hurá za dobrodružstvím do zahraničí!

ComfortJet

MŮJ VLÁČEK

Víc zábavy s Modrou pětkou najdeš v časopise Můj vláček.
Můžeš si ho předplatit na www.cdprovas.cz/predplatne
za 199 Kč na rok nebo za ČD Body z věrnostního programu Českých drah.

V kinech od 11. července
Film měsíce

Zápisník alkoholičky

Po filmu Úsměvy smutných mužů, který točil podle autobiografického bestselleru Josefa Formánka, se režisér Dan Svátek rozhodl podívat na téma závislosti na alkoholu z ženské perspektivy. Předlohou mu byl blog Zápisník alkoholičky, za který získala Michaela Duffková před pěti lety cenu Magnesia Litera.

Ve stejnojmenném filmu Svátek sleduje úspěšnou mladou ženu, zprvu spokojenou maminku,

která si občas dá skleničku. Někdy dvě, později celou láhev. Přitom stále častěji platí, že právě tahle sklenička bude poslední – vždyť má doma malé dítě a pít se přece lehce přemůže bez léčení. V hlavní roli se představí Tereza Ramba. „Terka podala tak uvěřitelný výkon, že i moje rodina mě v ní viděla,“ prohlásila po zhlédnutí filmu autorka blogu Michaela Duffková.

ČR, 2024, 90 min.

Režie – Dan Svátek

Hrají – Tereza Ramba, Miloslav König, Martin Finger, Barbara Lukešová, Miroslav Hanuš

TV tip

Děti Nagana

Pohodový rodinný film plný nostalgie, v němž historický úspěch hokejistů motivuje jedenáctileté-

ho Dominika a jeho kamarády k tréninku na plácku za domem a žene je

za vítězstvím v zápase s kluky z vedlejší vsi, má premiéru 25. července ve 20.15 na Primě.

Divadlo

Pitevna

Daniela Kolářová a Jana Krausová se střídají v hlavní roli komedie, která má 8. července

premiéru na letní scéně divadla Studio DVA na pražském Výstavišti.

Šest osob se v ní probudí na neznámém místě, aby podniklo výpravu za láskou.

Výstava

Náhradní tvář

Výtvarník Petr Nikl se opět koncentruje na klasickou malbu, což dokládá série, která dala

název výstavě na pardubickém zámku a jejímž motivem jsou žebráci se psy,

které vídal v Praze během pandemie. Doplňují ji například portréty Pernštejnů.

**Kulturní tipy
a recenze**

Jana Kábrta

INZERCE

Film na doma

Jak přežít svého muže

Mladá herečka Lucie (Jana Bernášková) se po mateřské dovolené snaží vrátit do práce a současně se zamoťává do bláznivých situací při hledání nové lásky. Hlavní hrdinku doprovází její extrovertní potrhle kamarádky (Iva Pazderková, Mahulena Bočanová, Pavla Dostálová) a její vnitřní hlas Šedivka (Ivana Chýlková).

ČR, 2023, 91 min.

Režie – Rudolf Merkner

Recenze

100%

Havelka natočil film roku

Svůj multitalent předvádí Jiří Havelka už léta: píše a režíruje divadelní hry i filmy, umí skvěle hrát. V červenci představí svůj čtvrtý snímek Zahradníkův rok. Je tak dobrý, že lepší už letos asi neuvidíme.

Již debutovým filmem *Vlastníci* vzbudil v roce 2019 senzaci – natolik propracovaná komedie se u nás dlouho neobjevila. Úspěch u diváků násobili tři Čeští lvi. Po pěti letech Havelka coby scenárista a filmový režisér uzrál jako ty nejlepší hrozny a přichází s filmem, který se jen tak nerodí. Mimořádný a neopakovatelný, takový je jeho *Zahradníkův rok*.

V příběhu rámovaném čtyřmi ročními obdobími a Čapkovou stejnojmennou knihou vypráví peri-

petie majitele zahradnictví, jehož chce z letitého vejminku vypudit nový, movitý soused řadou fatálních způsobů ohrožujících zahradníkovu živnost a posléze rovněž život. Pod rouškou komorní atmosféry Havelka chrlí plejádu drobných, nevyřčených příběhů, a to zejména prostřednictvím životního hereckého výkonu Oldřicha Kaisera. Oba muži společně vytvořili krásu, jíž se nejen český film dotkne málokdy.

Kniha

Ďábelské srdce

Oblíbené detektivky Lindy Castillo z prostředí amerických amišů mají další přírůstek. V něm je jednoho podzimního dne policejní náčelnice Kate Burkholderová přivolána na odlehlou venkovskou cestu k tělu amiše zastřeleného kuší. Zavražděný Aden Karn byl teprve jednadvacetiletý oblíbený mladík ze vzorné rodiny. Při odhalování Karnovy minulosti

se však ke Kate donesou zvěsti o jeho temnější stránce. Co když Aden Karn nebyl jen všemi obdivovaný muž milující svou snoubenku?

Hudba

HRADY CZ s Lucii

Unikátní přehlídka, která během prázdnin putuje po českých a moravských hradech, má opět nabitý program. Zahrají skupiny Mig 21, Jelen, Vypsaná fiXa nebo Chinaski, zazpívá Daniel Landa. Festival je také poslední příležitostí vidět kapelu Lucie, z níž po létě odejde zpěvák David Koller. Začíná se 12. července na Točníku.

www.hradycz.cz

Pecková útočí na tenory

Operní pěvkyně Dagmar Pecková se opět pustila do 4 Tenorů, které už před lety označila za kýč. Využila toho, že ji o přátelství na Facebooku požádala fanynka, která měla na profilu společnou fotku s Pavlem Vítkem, členem uskupení. Dívku odpálila s tím, že je „postižená tenorama“, jejich manažer ji poté označil za svou stalkerku.

Foto: Instagram

Arichteva si nenechala líbit hejt

Život na sítích znamená mimo jiné přísun takzvaných hejtů, a pokud jste známou tváří, je jich o to víc. Drtivá většina to nechá být, ale Veronika Arichteva nebo Eva Burešová se s tím smířit nehodlají.

U Arichtevy pohár přetekl poté, co od manželky herce Filipa Blažka obdržela na Instagramu reakci na svou fotku. „Tvl ty kozy – hrůza, děs. Cvičení ti nepomůže,“ napsala Jolana Blažková z profilu svého nehtového studia a doplnila, že pokud má Arichteva na to, stavět si baráky, má si zajít na plastiku. Jakmile Arichteva zjistila, kdo se za profilem skrývá, hejt zveřejnila. „Měla jsem se ozvat? Měla! Nevím, proč by si měl kdokoliv

nechat líbit útok na svoji postavu, život, práci, děti... Od kohokoliv. To jsou hranice. Moje. Snad i vaše. Body shaming není v pořádku, hejt není v pořádku.“

A ozvala se rovněž Eva Burešová, když ji muž v komentáři osočil, že se k práci dostala přes sex. Herečka spolu se sdílením jeho profilu napsala: „Tak co myslíte, potáhneme to k soudu za urážku na cti, anebo se pan alfa chytí za nos po zveřejnění?“

To nej z Instagramu

David Beckham

Z legendárního fotbalisty se stává pěstitel a chovatel. Na jeho

profilu přibývají videa, jak na svém panství sází růže či chová slepice a včely.

Kateřina Brožová

Herečka, která nedávno přišla o dva psí miláčky, už má

nového. „Donneček,“ seznámila fanoušky se štěnětem rhodéského ridgebacka.

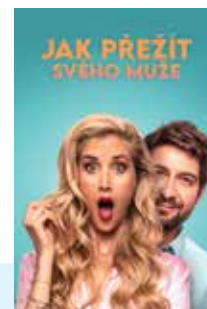
Soutěž o voucher na film Jak přežít svého muže

Kolik starostí a nepochopení musíme přetkat, než potkáme pravou lásku? To napoví romantická komedie Jak přežít svého muže, která je dostupná na Apple TV, Google Play (YouTube filmy), v O₂ Videotéce, na Starmaxu, Kuki a dalších online platformách. Na tři z vás čeká voucher na přehrání filmu na Apple TV zdarma. Stačí správně odpovědět na otázku.

Podle čeho byl natočen film Jak přežít svého muže?

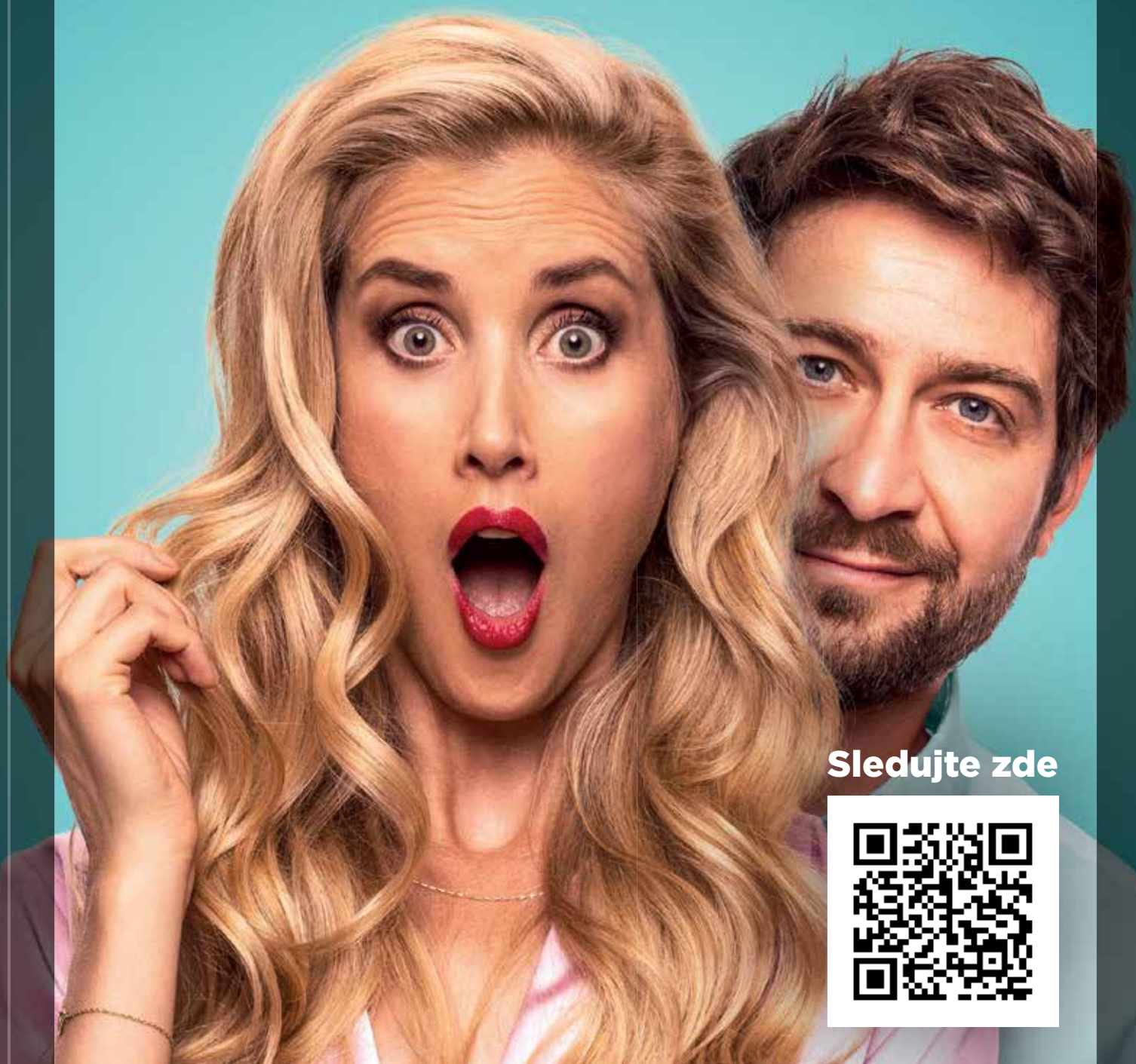
- A** podle divadelní hry
- B** podle skutečných událostí
- C** podle knižní předlohy

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 19. července 2024.

JAK PŘEŽÍT SVÉHO MUŽE

PODLE KNIŽNÍHO
BESTSELLERU

Sledujte zde

 SLEDUJTE
ONLINE

 Sleduj na
Apple TV

 ROZJEDTE TO
Google Play

O2 Videotéka

**Národní
filmový
archiv**

**Pečujeme o české filmové dědictví.
We care for Czech film heritage.**

www.nfa.cz

Edith Wahrtón (1862–1937), americká spisovatelka:
Jedna z nejlepších věcí na cestování je... (dokončení v tajence).

POMŮCKA: EMORY, LAJM, OOLIT, URIAL	DVIH (V METRICE)	CITRUSOVÝ PLOD (LIMETKA)	AUTOMATIZ. DANOVÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM	VYŠŠÍ ODBOBNÁ ŠKOLA (ZKR.)	NEPOCHYB- NOST (SLOV.)	SETNUTÍ	?	PLOD SLIVONĚ	STEPNÍ PSOVITÁ ŠELMA	SYMETRÁLA	STRŽ	TUREK	?	NĚKDO	HÁZET	TROPICKÁ LÁHEVNÍKOVITÁ DŘEVINA
PŘÍPRAVEK NA KLOUBNÍ VÝŽIVU							TĚMĚŘ						ZKRATKA PRO KILO- VOLTAMPÉR			
VESELÍ							CHUTNÁ DRAVÁ RYBA SEVEŘAN						KUS TRÁVNÍKU ANGLICKÝ ZÁPOR			
1. ČÁST TAJENKY																
EVROPSKÝ MĚNOVÝ SYSTÉM (ZKR.)				PATŘÍČÍ OTOVÍ INIC. BÁSNÍKA NEUMANNA						OBYVATEL ASJSKÉHO STÁTU						
?	DĚLKOVÁ JEDNOTKA	RYZOST MINCE	SMAZÁVAT 3. ČÁST TAJENKY							JSOUCNOST (FILOZ.)						
RODIČKA						ŠESTEREČNÝ NEROST	EXISTOVATI	SITUACE								
CIZÍ ZNAČKA LYŽÍ					BRZDOVÝ SYSTÉM HRA (Z ANGL.)											
DOMÁCKY TOMÁŠ				VÝHONEK MORŠTÍ PTÁCI												
SOUPĚŘENÍ																
?	HUBA	UGROFINSKÝ PÁD MUŽSKÉ JMÉNO														
TRNITÉ KEŘE						PŘEDLOŽKA	VINNÝ KEŘ	PRYSKYŘICE (-O-)								
DOUŠKY					ŘÁDRO DRAVÍ VODNÍ JEŠTĚŘI											
ZKRATKA AKADEMIE				KOSMETICKÝ PŘÍPRAVEK PÁŠ KE KIMONU												
DŮSTOJNÍ- KOVO									ZNAČKA ELEKTRO- SPOTŘEBIČŮ	DŽENTLMEN	NÁPADNÝ	?	STUPEŇ PLIOCENU (GEOL.)	PĚKNĚ UROSTLÁ	NALOŽIT NA LOŽ	MIZEROVÉ (HANLIVÉ)
SPOJKA					RACHMANINO- VOVA OPERA SRAZ (HOVOR.)							ZKR. BÝV. MLADOBOL. AUTO- MOBILKY				
?	ZPŮSOB (KNIŽNĚ)	MĚSTO V TEXASU	NÁZEV ŘÍM. DESÍTKY ŠVÝCARSKÉ POHOŘÍ			ÚTOK ANGLICKÝ HAD						FILMOVÁ HVĚZDA				
SPZ MĚLNÍKA				ŘÍMSKÁ BO- HYNĚ ÚRODY SÍT ČERPA- CÍCH STANIC				DRUH PEPŘE KAPROVITÁ RYBA				MLÁDE SKOTU AMBIT				
MLÁDEŽ								A SICE ODLUŠNÁ (SLOV.)					PLÁN ORG. VÝSTAVBY HON			
2. ČÁST TAJENKY																
OVCE KRUHOROHÁ (ZOOL.)						VLASTNÍ KOŽEŠINOVÉ ŠELMĚ						ZRNKO SEDIMENT. HORNINY (GEOL.)				
POLNÍ HLODAVCI						STÁTNÍ POKLADNA (HOVOR.)						VYBÍZETI K NÁVŠTĚVĚ				

? Soutěž o knížky na léto

Pošlete nám správně vylustěnou křížovku a pět z vás dostane jednu z připravených knížek na léto. Vybrali jsme tituly vhodné pro milovníky pěší turistiky, historických železničních pohlednic, slovenské populární hudby, ale i pro zájemce o brigádu v zahraničí. Svou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 19. července 2024.

Citát z minulého čísla:

Ať se dostanete kamkoliv, stane se toto místo vaší součástí.

Vizualizace lehkého metra z roku 1999 (stanice Chorvatské rameno)

Metro v Bratislavě zůstalo jen snem

Slovenské hlavní město mělo mít stejně jako Praha metro. Jeden z projektů počítal se třemi trasami o celkové délce 103 km. Jenže nakonec ze všeho sešlo, přestože už se poklepalo na základní kámen.

Text: Martin Karlík

Začátkem 70. let minulého století vzrostl počet obyvatel Bratislavy na 300 000. Tehdejší vládní plány ale počítaly s městem pro milion lidí! Dosáhnout se toho mělo výstavbou čtyř velkých sídlišť včetně Petržalky. Musela se tomu přizpůsobit i veřejná doprava. V roce 1974 proto padlo rozhodnutí, že se při zbourání staré zástavby ponechá volný koridor pro budoucí metro.

Rychlodráha, nebo monorail?

Přijeli sovětsí odborníci, aby posoudili, zda slovenská metropole metro skutečně potřebuje. Zpočátku byli skeptičtí, pak však hovořili o rychlodráze. Podle historika Petera Martinka se zvažovalo několik variant, ta nejdelší počítala s délkou tratí 103 km. V úvahu ovšem připadaly i trolejbusy, tramvaje nebo monorail – tedy vlak na jedné kolejnici. S ním byly

nicméně ve světě malé zkušenosti, navíc by jezdil 5–6 m nad zemí, čímž by rušil výhled na město, proto se zavrhl.

Dočasné metro

Roky plynuly a sídliště Petržalka už stálo – jen metro pořád ne. Lidé z paneláků se každý den tísnili v přeplávaných autobusech. Chytré hlavy z toho důvodu přišly s ideou dočasného metra, které by jezdilo přes starý železniční most. Na pravém břehu Dunaje na okraji Petržalky měla vzniknout jedna stanice. Vlaky by přejely přes řeku a obsloužily dvě zastávky v centru. Po výstavbě definitivního metra by se to dočasné zbořilo. Celé by to vyšlo na tři miliardy tehdejších korun, což bylo na dočasný projekt moc. Aspoň se tedy upravit starý most, který dnes slouží tramvajím.

„Na konci 80. let padly velkolepé plány na obří sídliště a ze tří tras se v důsledku toho staly jen dvě. Metro mělo mít pouze 42 km.

Demolice tunelu metra v roce 2019

Utajený základní kámen

Vláda za 20 let schvalovala a zase rušila rychlodráhu asi třináctkrát. Minimálně tak si to pamatuje bývalý ředitel společnosti Metro Bratislava Pavel Vlček. Projekty rovněž odrážely představy o výstavbě města. Na konci 80. let padly velkolepé plány na obří sídliště a ze tří tras se v důsledku toho staly jen dvě. Metro mělo mít pouze 42 km a 45 stanic. V roce 1988 se rychlodráha začala opravdu stavět! Dokonce se i poklepalo na základní kámen, což je většinou velká sláva. V Bratislavě tomu však bylo jinak – když tam přišla novinářka Zuzana Bubílková, pro jistotu ji vyhodili.

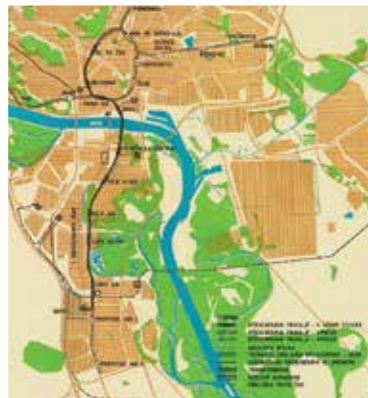
Dopravní kuriozita

Prvních 6 km z Petržalky s tunelem pod Dunajem mělo být v provozu do roku 1997. Celý projekt počítal s rozpočtem 12 miliard tehdejších korun. Jenže vláda na začátku uvolnila místo očekávaných sedmi miliard jen pět. To si vynutilo další úpravy projektu. Na Petržalce se tím pádem musely tunely zvednout nad hladinu spodních vod. Tím se ušetřilo za systém na jejich odčerpávání.

Po sametové revoluci projekt skončil, třebaže se o něm ještě občas mluvilo. Milovníci železničních a dopravních kuriozit měli nicméně roky možnost prohlédnout si a projít třisetmetrový tunel mezi plánovanou stanicí Lúky Juh a depem v Petržalce, který se koncem 80. let podařilo zrealizovat. V roce 2022 tyto pozůstatky bratislavského metra definitivně zanikly kvůli nové výstavbě. □

S jakými vozy se počítalo?

Projektantům padla do oka souprava R1, vyvíjená pro pražské metro. V závodě ČKD Tatra měl pro Bratislavu vzniknout typ R2, který by kromě napájení ze třetí kolejničky měl i klasické pantografické sběrače. Ty by našly využití na tratích na povrchu či estakádách nad ulicemi. Krátce se uvažovalo též o nákupu vozů vyráběných v NDR pro východoberlínské metro. Nakonec se ale přijala koncepce relativně zastaralých sovětských vozů. Ty ovšem nebyly stavěné pro provoz venku, pročez se většina tratí musela napláňovat pod zem.

První trasa metra měla být celkem 9 km dlouhá a hotová do roku 2000.

Základní kámen z roku 1988 v místě zvažované stanice Dunaj

Řecká odyssey

Jedna z nejnavštěvovanějších evropských destinací v době letních dovolených nabízí mnoho tradičních pokrmů. Pojďme se ale podívat pod pokličku řecké kuchyně a objevit jídla, která si s touto zemí na první dobrou nespojíme.

Zapečené lilky s fetou a paprikami

Lilky patří v celém Středomoří k nejmilovanější zelenině. Pokrmu dodají na sytosti, ale nemusíte mít obavy – rychle je strávíte.

6 PORCÍ

PŘÍPRAVA:

ASI TŘI HODINY

VČETNĚ NASOLENÍ LILKŮ

Ingredience

- 2 kg lilků
- 150 ml olivového oleje
- 3 stroužky česneku
- 1 kg dlouhých zelených paprik
- 1 kg čerstvých zralých rajčat
- ½ lžičky krupicového cukru
- 1 lžíce červeného vinného octa
- 4 lžíce nadrobno nakrájené petrželky
- 500 g fety
- oregano, sůl, pepř

Postup

1. Lilky oloupejte, nakrájejte na centimetrové plátky, osolte a dejte na dvě hodiny do cedníku, aby se vyloučila případná hořká šťáva a lilky nesáklly tolik oleje. Pak je dobře propláchněte a vymačkejte.

2. Papriky zbavte jádřince a nakrájejte na proužky. Ve velké pánvi rozehejte 120 ml oleje a osmažte v něm plátky lilku a proužky paprik. Smažte asi deset minut, dokud trochu nezhnědnou. Pak nechte na papírové utěrce odsát přebytečný olej.

3. Zbýlý olej rozehejte v jiné pánvi. Česnek oloupejte, nakrájejte na plátky a osmažte dozlatova. Rajčata rozmixujte a přidejte k česneku s cukrem, octem a nasekanou petrželkou. Osolte, opepřete a vařte na mírném stupni asi 15 minut, dokud omáčka trochu nezhoustne.

4. Troubu předehřejte na 180 °C. Do zapékačích forem rozložte lilky a papriky a zalijte polovinou omáčky. Fetu nakrájejte na plátky, rozložte na zeleninu, zalijte zbylou omáčkou a posypte oreganem. Pečte 20–30 minut, dokud omáčka trochu nezhoustne a povrch nezhnědne. Ihned podávejte.

Fazolové kroketky

Bez luštěnin si Řekové svůj jídelníček nedokážou představit, ale většina turistů to netuší. Kroketky z fazolí či hrachu se tam podávají běžně jako předkrm.

20 KOUSKŮ

PŘÍPRAVA:

NAD 60 MINUT

VČETNĚ CHLazení

Ingredience

- 400 g uvařených sušených bobů fava nebo žlutého hrachu
- ½ lžičky mleté papriky • ½ lžičky chilli
- ¼ lžičky jedlé sody • ¼ lžičky soli
- 1 hrst jemně nasekaného kopru • 2 rajčata
- 1 zelená paprika • 1 malá cibule • olej na smažení
- strouhanka na zahuštění • mouka na poprášení • sůl
- řecký jogurt s 1 stroužkem česneku či 1 hrstí lístků petrželky k podávání

Postup

1. Uvařené rozmačkané luštěniny promíchejte v míse s kořením, sodou a solí. Přidejte kopr, nadrobno nakrájená rajčata a papriku, oloupanou a najemno nastrouhanou cibuli a strouhanku. Dobře promíchejte.
2. Ze směsi vytvarujte kuličky a dejte je na 30 minut do ledničky. Obalte je v mouce, přebytek oklepejte, a lehce zploštěte. V rozehrátém oleji je osmažte dozlatova, nechte dobře okapat přebytečný tuk na mřížce či papírové utěrce a podávejte s řeckým jogurtem s drceným česnekem či lístky petrželky.

1 Jak se jmenuje v pořadí třetí kniha, kterou napsala Jana Bernášková?

- A Coura
- B Koloušek
- C Jak přežít svého muže

2 Kdo byl Jan Lacina, slavný rodák z Tišnova?

- A architekt
- B přírodovědec
- C profesionální herec

3 Jakou slevu získáte s platnou In Kartou na vstupné do Království železnic?

- A 5 %
- B 10 %
- C 15 %

4 Za jak dlouho ujely rychlíky ČSD trať Praha – Ostrava v roce 1925?

- A necelé čtyři hodiny
- B víc než pět hodin
- C víc než šest hodin

5 Ve kterém roce se začalo stavět metro (rychlodráha) v Bratislavě?

- A 1974
- B 1980
- C 1988

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíc zaujal?

Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

Soutěžit můžete na
www.cdprovas.cz

Na webových stránkách vyplňte příslušný formulář a své odpovědi zadávejte do **19. července 2024**. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu. Tři výherce odměníme poukázkami do obchodní sítě PONT v hodnotě 1 000 Kč. Další tři z vás obdrží Skupinovou víkendovou jízdenku ČD (ve verzi pro celou Českou republiku) v hodnotě 899 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – Beetlejuice
- 2 – na Křivoklátské
- 3 – 15. června
- 4 – za 100 Kč Bodů
- 5 – 0 Kč

Červnové soutěže

Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o voucher na film Madam Web

Jaká je superschopnost Cassandry Webb neboli Madam Web?

B má moc vidět budoucnost

Soutěž o vstup do wellness Infinet Sen Senohraby

Tajenka zní:

Ať se dostanete kamkoliv, stane se toto místo vaší součástí.

pont to go

Každý měsíc s námi můžete vyhrát

poukázky PONT, Skupinovou víkendovou jízdenku ČD a další ceny.

ČD České dráhy
Moderně a spolehlivě

Polsko

je

K moři, do přírody nebo na pracovní cestu
jedině v pohodlí vlaku.

Pojed'te do Polska s námi.
www.cd.cz/polsko

České dráhy
Moderně a spolehlivě

ČD Fanshop

Jedinečná odměna pro malé i velké nejen za vysvědčení

- oblečení, doplňky, knížky
- železniční modely a hračky
- maličkosti pro radost

AKCE

**Doprava na výdejní
místa GLS jen za**

29 Kč

Užijte si léto stylově.
www.cd.cz/fanshop

České dráhy
Moderně a spolehlivě